

TAKTIKA PREM. BARONOV RAZGALJENA

Od leta 1922 je pričela že šesti pomladanska gonja za znižanje mezd. Ta gonja za znižanje mezd je postala pomladanska bolezen premogovniških podjetnikov.

Pittsburgh, Pa. — Prvi april je že minil skoraj pred 14. dnevi in gonja za znižanje rudarske mezd je od strani podjetnikov v polnem zamahu. To je zdaj šesta pomladanska letna gonja od leta 1922. Železniške kompanije so lani napravile izredno velike dobičke in zdaj šepetajo premogovniškimi podjetniki, da naj znižajo rudarske mezd, da bo premožni cenejši in profiti pa večji. Premogovniški podjetnik se strinja s železniškimi magnati, kajti znižanje rudarske mezd pomeni tudi zmanjšanje povečane in bolj mastne dobičke.

Ko je napočil prvi april t. l., so imeli premogovni podjetniki nagromadenih pet in sedemdeset milijonov ton premoga v rezervi. Te velike gore premoga so nagromadili, ker so se odločili, da zapro svoje rudnike.

Premogovni podjetniki pa niso edini med seboj. Tisti, ki nimajo velikih stroškov pri produkciji premoga, so po pet mesecev in pol trajajoči stavki leta 1922 prišli do prepričanja, da so na izgubi, ako se rudarji provocirajo v stavko. In ti podjetniki so seveda previdni pri dajanju obilju onim podjetnikom, katerih stroški produkcije so visoki.

Ampak stvar je ta, da premogovne rezerve so tukaj. In če se te premogovne rezerve postavijo na trg hkratu ali v nekaj dneh, bo cena premoga padla. In tako so se podjetniki odločili, da ne pošljejo več premoga na trg, kolikor ga trg potrebuje. Premog bodo pošiljali s rezervnih skladišč. Kadar pa te rezervne poldeje, ej, takrat se bo že dalo govoriti in strašiti na prekanjen način, da se rudarji pregovore, da sprejmejo slabo pogodbo. Tako nekako mislijo premogovni podjetniki, da ukanijo rudarje, da ne bi spoznali, da so velike premogovne rezerve glavni vzrok, zakaj so zaprli rudnike. Vsako leto se ta prikazen ponavlja. Pozimi podjetniki producirajo in producirajo, da se nagromadijo velike premogovne rezerve v nadi, da potem se stradajo rudarje, ko čakajo na ponovno odprtje premogovnikov. To je stara igra premogovniških podjetnikov z rudarji, da so letos nekatere kompanije bolj širokoustne, ker upajo, da je prišel čas, da odtrgajo mezo rudarjem. Ampak premož v zemlji bo ostal v zemlji in ne bo prišel na svetlo, dokler ne pridne rudarske roke. Na to dejstvo naj rudarji ne pozabijo in končno bo zmaga na njih strani.

Podjetniki bi radi znižali dnevni zaslužek s sedem dolarjev in pol na pet dolarjev. Rudarji so dozdaj uspešno odbili napade premogovnih podjetnikov v preteklosti in bodo jih tudi letos, dokler so složni in se ne dajo zvabiti na led s praznimi obljubami, ki jih širi golo in najeto orodje podjetnikov po rudarskih selih. Položaj ni prav nič vznemirljiv, ampak je navaden, kakor je bil v preteklosti, kadar so podjetniki z ustavljenjem dela v premogovnikih prisilili rudarje, da so počivali.

Unijaki rudarji naj se varujejo zavajalne in prevrtljive propagande, ki jo širijo najeti lizunji po rudarskih naselbinah in končni trijumf bo na njih strani.

Najvišje sodišče zopet udarilo organizirane delavce

Kamnoseška unija, ki je prezirala skebski material, je izgubila bitko. Samo dva člana sodišča sta razsodila v prid uniji.

Washington, D. C. — Vrhovno zvezno sodišče je v pondeljek zopet lopnilo po delavskih organizacijah in razsodilo v prid delodajalcem. Zadeva se tiče unije kamnosekov, ki je bila raztožena v Indiani. Štirindvajset stavninskih kompanij se je združilo in zahtevalo stalno sodniško prepoved radi tega, ker organizirani kamnoseki niso hoteli delati pri stavbah, za katere so dobavljali material, ki ni bil izdelan po unijskih delavcih. Nižje sodišče je odklonilo prepoved, naka so podjetniki šli na najvišjo instanco in — dobili, kar so zahtevali.

Vrhovno sodišče je odločilo, da je unija samanebi legalna in cilj, ki ga zasleduje, je postaven, ali poslužila se je nepostavnih sredstev za doseg cilja. Sodnika Brandeis in Holmes se ne strinjata s pravorekom in objavila sta mnenje manjšine. Brandeis pravi, da kongres, ki je sprejel Shermanov protitrustni zakon, ni nikdar nameraval s tem zakonom zabraniti mali skupini delavcev, da ne bi smela odreči delo, kadar uvidi, da je to edina pot do samozagleda napram kombinaciji bojevitih in mogočnih delodajalcev.

Farmarski delavci najslabše plačani

Tako pravi poljedelski departament vlade v svojem poročilu.

Washington, D. C. — Statistika poljedelakega departamenta dokazuje, da so farmarski delavci najslabše plačani delavci v Ameriki. Povprečni "farm hand", kakor nazivajo farmarskega delavca, dobi \$34.53 mesečno s hrano in stanovanjem vred, delati pa mora 12 do 14 ur, od solčnega vzhoda do zahoda. Delavci, ki sami skrbijo za hrano, prejajo povprečno \$48.47 na mesec. Iz tega sledi, da plača farmarskih delavcev ni dosti boljša kot je bila pred vojno.

Farmar lovi ribe na polju!

St. Louis. — Louis Krantz je 11. t. m. napeljal mreže med drevesi na svoji farmi, katero je poplavlila Illinois River, in pravi, da je ujel 46,000 funtov krapov.

TUDI VI DELAJTE TAKO!

Brat Anton Mravljec iz Collinwooda je pisal v dnevniku: "JAZ SEM DOBIL DOSEDAJ TRI NOVE NAROČNIKE ZA CELO LETO, PET NOVIH ZA POL LETA. MISLIM, DA JIH BOM SE VEČ, TUDI VI DELAJTE TAKO!"

Da, vsi delajte tako! Vsi na delo za nove naročnike. Posrebno podpirajmo sedaj, pred 1. julijem, kajti potem bo list za en dolar dražji. Z ozirom na vrednost lista in na velike stroške, ki jih ima uprava zato, da dobi kolikor mogoče velike izvršne materiale za čitalje Prosvete, je bilo treba ceno dvigniti toliko, kolikor list stane. Prosveta ni tiskana radi profita, temveč zato, da vam nudi čtivo, kakovostnega vsak slovenski delavec v Ameriki potrebuje.

Podpirajte svoj list! Širite ga!

Izpolnite in izrežite ta kupon.

PROSVETA, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

Priloženo dobite naročnino \$....., za katero pošljite Prosveto:

Ime.....

Naslov.....

Ime.....

Naslov.....

Ime.....

Naslov.....

AKCIJA V ZBORNICI V PRID SACCU, VANZETTITU

V legislaturi je bila predložena resolucija za preiskavo. Guverner je poplavljen s protesti iz vseh dežel. Demonstracije bodo na prvomajski praznik.

Boston, Mass. — Roland D. Sawyer, poslanec v massachusettski legislaturi in protestantski pastor, je 11. aprila predložil v zbornici resolucijo, ki nalaga guvernerju Fullerju, da imenuje komisijo za preiskavo o Sacco-Vanzettijevem procesu. Komisija naj natančno preišče vso afero in poročila, če sta Sacco in Vanzetti imela pravilno obravnavo. Resolucija je bila izročena odseku.

Sawyer je podprl svojo resolucijo z izjavo, da veliko število državljanov ne verjame, da sta Sacco in Vanzetti kriva zločina, katerega sta obtožena, pač pa sta bila spoznana krivim in obsojena na smrt največ radi tega, ker sta vodila štrajke in sta radikalnega mišljenja. Država Massachusetts bi imela velik madež, če bi ju pustila umreti v teh okoliščinah. Država, ne Sacco in Vanzetti, je zdaj pred sodnim stolom celega sveta.

Protesti kar dežujejo na guvernerja Fullerja. Protesti prihajajo po brzojavu, kablju in radiu iz vseh dežel sveta. Delavstvo v Panami je poslalo protest. Farmarska in delavska zveza v Minneapolisu protestira proti smrtni obsodbi in pravi, če se eksekucija izvrši, bo to justica za dveh nedolžnih delavcev. Dijaki z učilišča Wellesley zahtevajo novo obravnavo. Sacco-Vanzettijev obrambni odbor prejema dnevno na stotine pism, v katerih so tudi čeki za obrambni fond. Odbor je razposlal nadaljnjih 10,000 protestnih okrožnic na vse strani Amerike s pozivom za nabiranje podpisa.

Delavske organizacije v Bostonu, New Yorku in drugih mestih na vzhodu izdelujejo načrt velikih demonstracij na prvi maj. Ta mednarodni delavski praznik, ki bo letos na nedeljo, se lahko izkoristi po vsej Ameriki za mogočne demonstracije proti nameravanemu justičnemu umoru dveh delavcev.

Habsburzi v Ameriki prodaja gradove.

New Orleans, La. — Sem je prišel nadvojvoda Leopold iz Avstrije. Pravi, da bi rad prodal svoj grad v južni Avstriji, če ima kdo v Ameriki preveč dolarjev.

Nova propaganda na delu za Coolidgeovo administracijo

Zdaj je pričela med zamorci. — Vodja propagande je Perry W. Howard, član eksekutivne republikanske stranke.

Washington, D. C. (F. P.) — Perry W. Howard, zamorski član narodnega odbora republikanske stranke, je prišel z agitacijo med zamorskimi kandidati za Coolidgeovo predsedniško nominacijo leta 1928. Perry prihaja iz države Missouri in njegova propaganda je namenjena le delegatom republikanske stranke iz južnih držav. S svojo propagando je prišel na zamorskem plemenem kongresu v Washingtonu, daširavno je konvencija republikanske stranke še precej daleč.

Howard je ob tej priliki dejal, da predsednik Coolidge zopet dobi nominacijo za predsednika l. 1928 in da bo lahko izvoljen. Zamorci imajo za sabo izkušnje, koliko se se trudili, da se odpravijo zla, ki so jih povzročile demokratske administracije.

Naglasil je, da Coolidge res ni imenoval zamorca kot registratorja v zakonodajstvu, da si je bil ta registrar vedno zamorec, za to je pa imenoval zamorca za pristaniščni kolektorjem v New Orleansu, in je tako priznal plemen v arcu juga.

Bodite mirni, je svaril Howard. Sledite političnim korakom svojih očestov in glasujte za republikansko glasovnico. Hvali je Butlerja, predsednika narodnega odbora republikanske stranke, da vas naplača zopet prihodnja Coolidgeova administracija.

Howard ni znil besedice, da zamorskemu mladeniču ni bilo dovoljeno vstopiti v državljansko vojaško vežbališče, daširavno je ta dogodek povzročil velik vihar v zamorskem časopisju.

Brezposelnost je škodljiva potrat

Brezposelnost je težak problem. — Brezposelnost se ne more ignorirati, ampak je treba rešiti to vprašanje.

Philadelphia, Pa. — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je govoril obilno na konferenci za odpravo potrat v industriji. Konferenco je priredila Centralna delavska unija, pa delavsko učilišče v Philadelphiji.

Green je naglašal v svojem govoru, da je najtežji problem, ki spremlja industrijo, brezposelnost. Konsekvence brezposelnosti zahtevajo, da se razmišlja o odpravi te prikazni v industriji. Kadar postane brezposelnost akutna, je nevarnost za človeško družbo in ogroža varnost vlade. Brezposelnost je najbolj škodljiva potrat v industriji.

Na to je Green prešel v svojem govoru na pomanjkljive varnostne naprave pri strojih in kazal na dejstvo, da se ne dajo neizogledno v industrijskih podjetjih zagovarjati. Za primero je navedel, da je znanost pronašla, da eksplozije v premogovnikih povzročajo premogovni prah in da je treba premogovnike posuti s skalnatim prahom in tako se obvarujejo življenja tisoč in tisoč rudarjev.

Thompson je župan.

Chicago. — "Big Bill" Thompson je v enem tednu po volitvah te nastopil župansko službo. Nagel je volilno komisijo, da je hitro izvršila oficijelno štetje glasov in mu dala potrdilo izvolitve, naka je poskrbel, da se je stara uprava hitro umaknila.

DVESTO MILIJONOV POSOJE-NIH FAŠISTOM

Ti dolarji pomagajo vzdržati fašizem v Italiji.

Washington, D. C. — Več kot dve sto milijonov dolarjev je bilo posojenih italijanski vladi in raznim podjetjem v Italiji. Tako poročajo zvezenci federalnega rezervnega odbora. Vsak dolar tega posojila je na raspolago fašistovskemu diktatorstvu, kajti v Italiji so dovoljena le tista podjetja, ki so vše fašistovskemu diktatorju in njegovim pobočnikom. Vsako posojilo, ki ga prejme Mussolini ali podjetja, katera je obsedela milost fašistovske organizacije, služi za podaljšanje in utrjevanje fašistovske diktature v Italiji.

Salvemini in drugi liberalni elementje, ki so bili izgnani iz Italije, so s saviili tujezemake bankirje, da bo italijansko ljudstvo odklonilo fašistovske dogove, ko odpravi fašizem. Kljub temu pa ameriški bankirji posojujejo denar Mussoliniju. Bankirji pač menijo, da se fašizem uvekoveči v Italiji, ako le Mussolini dobi mastna posojila. Kako slabo poznajo ti bankirji zgodovino, še manj pa zakon evolucije, ki učinkuje tudi v Italiji.

Denar, ki ima služiti za vlaganje v tujezemsko podjetja, se kopiči v New Yorku, in bankirji čakajo na vsako ugodno priliko, da ga vložijo.

Potrpljenost! To je tak-tilna sovjetska Unija

Sovjeti so edina velesila, ki nimajo niti enega vojske na kitajskih tleh, je povedal Rikov delegatom v Moskvi.

Moskva, 12. apr. — Petnajsti kongres Unije socialističnih sovjetskih republik, ki je bil otvorjen včeraj, se bo v petek bavil o kitajskem vprašanju. Aleksij Rikov, predsednik sveta ljudskih komisarjev, ki je otvoril kongres, je urgiral 1400 delegatov, naj bodo potrpljivi. Pekingski režim pade v kratkem in potem se bodo razmere na Kitajskem temeljito izpremenile. Do tega časa mora Rusija potrpeti in za nobeno ceno ne sme dati imperijalističnim velesilam povoda za intervencijo. Ako hočejo imperijalisti intervencijo, naj jo začno sami in sami naj bodo odgovorni.

"Sovjetska Unija je edina velesila na svetu, ki nima niti enega vojske na kitajskih tleh niti ene bojne ladje v kitajskih vodah," je rekel Rikov in delavci so burno aplaudirali. V delegaciji je mnogo žensk, med katerimi je tudi ena muslimanka z razkritim obrazom. Stalin, Kalinin in Tomski so člani delegacije.

Imenitna vojna v Nikaragvi

Topovi so grmeli in 3000 mož je naskočilo hrib, ki je bil prazen.

Managua, Nikaragva, 12. apr. — V pondeljek je Diazova konservativna armada izvršila grovniški napad na hrib Palo Alto v trdnem prepričanju, da se na hribu nahajajo čete vstalekega generala Moncada. Dve uri so grmeli topovi in metalni granate na hrib, nato pa je 3000 junakov naskočilo sovražnika, ko so dospeli na vrh hriba, ni bilo sovražnika nikjer. Vstasi so bili že davno prej odšli. Armada je bombardirala prazen hrib in take generale podpirata Coolidge in Kellogg!

Izgledi za panameriški kongres so danes veliko bolj šli

Udeležba bo velika. — Dozdaj je delavstvo v devetih latinskih deželah sprejelo vabilo.

Washington, D. C. — Delavstvo iz devetih latinskih dežel je sprejelo vabilo za panameriški kongres, ker je delavstvo v latinskih deželah prepričano, da najde v Washingtonu forum, s katerega bo govorilo proti seve-roameriški agresivnosti napram ljudstvu v Mehiki, Nikaragvi, Haitiju in drugih republikah na jugu.

Prvi glasovi, da je bilo vabilo za kongres sprejeto, so prišli iz Nikaragve, s Kube, iz Argentine, Venezuele, Salvadorja, Paname, Mehike, Hondurasu in Dominikanske republike. Uradni poziv za udeležbo h kongresu je bil prioben v 21. latinsko-ameriških republikah.

Santiago Iglesias, tajnik za španski jezik pri Panameriški delavski federaciji, je poslal poziv vsem diplomatom v latinsko-ameriških republikah. Poziv je spremljalo pismo, v katerem je Iglesias rekel, da upa, da se zanimajo za ta delavski kongres.

Oficijelni zastopniki latinsko-ameriških republik so odgovorili, da stopijo v stike s svojimi vladami in z delavskimi organizacijami, kot se priporoča. O Williamu Greenu poročajo, da je zelo zadovoljen, da bo letos udeležba na panameriškem kongresu večja, kot je bila v prejšnjih letih.

Delavsko gibanje v Argentini je pocepljeno. Največ delavskih strokovnih organizacij pripada k amsterdamski delavski strokovni centrali, druge pa k centrali v Moskvi. Katera struja se je odločila za Panameriški delavski kongres, še ni znano. Voditelji delavstva v Venezueli žive večinoma v prognanstvu, kajti diktator Gomez ne dovoli svobodnih delavskih strokovnih organizacij. Delavske strokovne organizacije so bile razbite v minoletem letu. To so povzročila kruta preganjanja in umori delavskih voditeljev. V teh deželah je poznati nazadnjaški vpliv bankirjev in lovcev na koncesije iz Wall Streeta. Ta nazadnjaški vpliv je kriv, da je delavsko gibanje šibko.

Z bojne fronte rudarjev v zapadni Penni

30 do 40 manjših družb je podpisalo sklenjeno pogodbo z rudarsko unijo v pittsburskem okrožju.

Pittsburgh, Pa. — William Hargest, tajnik 5. distrikta rudarske organizacije, je poročal te dni, da je 30 do 40 manjših premogovniških družb v okolišju Pittsburga podpisalo sklenjeno pogodbo z unijo na podlagi jacksonvillake mezdne lestvice, dokler ne bo sklenjena stalna pogodba za distrikt.

Clyde Coal Co., ki normalno uposljuje 350 rudarjev v Fredricktownu, je razglasila "open shop". To je že tretja kompanija v pittsburskem distriktu, ki je očitno napovedala boj organiziranim rudarskim delavcem.

Zaniboni pred fašistovskim sodiščem.

Rim, 12. apr. — Tito Zaniboni, bivši socialistični poslanec, je bil večeraj postavljen pred posebno vojno sodišče na podlagi obtožbe, da je hotel v novembru ustrediti Mussolinija skozi okno hotela nasproti palače Chigi. Z njim vred je obtožen tudi general Luigi Capello.

JAPONSKA MOBILIZIRA VSO SVOJO ARMADO?

Ljudska kitajska vlada najbrž zavrne zahteve velesil za odškodnino. Revolucionarji se oprostili v Moskvi radi vpadu v sovjetsko poslanstvo.

London, 12. apr. — Tukaj poročajo, da je Japonska sklenila mobilizirati vso svojo armado. Vest seveda ni potrjena. Isto poročilo se glasi, da je v Mandžuriji veliko gibanje japonskih čet. Londonski listi tudi poročajo o mobilizaciji rdečih čet v Sibiriji.

Washington, D. C., 12. apr. — Zahteve Združenih držav, vključene v kolektivni notri peterih velesil, ki je bila večeraj dostavljena kitajski revolucionarni vladi v Hankovu, so: Prvič, poveljniki in vojniki, ki so odgovorni za smrt in rane tujezcem v Nankingu dne 24. marca in za materialno škodo tujezcem, morajo biti kaznovani. Drugič, vrhovni poveljniki kantonskih armad mora dati velesilam pismo zadoščenje in obljubo, da se kaj takega ne zgodi več. Tretjič, kuomintangska vlada mora v polni meri plačati vse telesne in materialne poškodbe. Ako vlada pokaže, da ne mara zadošči tem zahtevam, bodo velesile primorane storiti nadaljne korake, ki se jim sde potrebni.

Prvi tak korak bo blokada vseh pristanišč južne Kitajske.

Sangaj, 12. apr. — General Bejtsungel, šef generalnega štaba kitajskih revolucionarnih armad, je rekel danes v razgovoru z ameriškim poročevalci, da ljudska vlada ne more obljubiti ničesar, dokler tujezemake vojske čete in bojne ladje izvajajo kitajske množice v konflikte. To je njegovo osebno mnenje, ki pa vsekakor reflektira sentiment oficijelnih kuomintangskih krogov.

Bejtsungel je opozarjal na dejstvo, da britski eroplani plovejo nad kitajskimi mesti, britski vojniki vpadajo v kitajska bivališča in Anglieži dolbejo strelske jake in postavljajo strojniče na kitajskih tleh zunaj svojih koncesij. To je dovolj provokativno tudi za treznomisleče Kitajce, a kam šele za maso, ki ne zna soditi.

Moskva, 12. apr. — Evgen Cen, zunanji minister ljudske kitajske vlade v Hankovu, je poslal noto sovjetski vladi, v kateri obžaluje napad na sovjetsko poslanstvo v Pekingu. Cen je obljubil, da bodo Kantonci že poskrbeli, da sovjetska Rusija dobi zadoščenje.

BITKA ZA STAROSTNO ZAVAROVANJE.

Predloga je bila v senatu sprejeta.

Harrisburg, Pa. — Predloga za starostno zavarovanje je zdaj pred pennsylvanskega legislaturo. Amendment k ustavi, da ima država pravico sprejemati zakone o starostnem zavarovanju, je bil že sprejet v senatu. Zdaj je ta amendment pred nižjo zbornico. Pennsylvanska legislatura je sprejela že enkrat zakon za zavarovanje proti starosti, a zakon je bil proglašen za neustavne.

VABILO NA VESELICO

katero priredi

Društvo "Francisco Ferrer" št. 131

S. N. P. J.

v soboto dne 16. aprila 1927
v dvorani S. N. P. J. na S. Lawndale Ave., Chicago

Vstopnina 50c za osebo

Pričetek ob 8. uri zvečer

Uljudo vabimo slavno občinstvo, da se polnoštevilno udeleži te naše prireditve. Odber bo skrbel, da bo vsestransko dobra in točna postrežba. Igra izvrstna Koluder orkestra. Zabave bo dovolj za vse. Na svidenje 16. aprila zvečer. Vabi—ODBOR.

JAVNA GOVORNICA

Glasovi članov S. N. P. J. in
Hilalejev "Prosveta".

Zagovor za društvo št. 595.

Bend, Illinois. — V naši na-
sebinsi se slišijo glasovi, da sem
jaz kot tajnik društva št. 595
zatalil assement in ga nisem po-
slal na glavni urad, radi česar
da je en član izgubil podporo za
dva meseca. Vem, odkod izvira,
zato opozarjam dotične člane, ki
to širijo, da prenehajo takoj z
obkroževanjem mene kakor tudi
društva št. 595. Pometajo naj
smeti pred svojimi vrati prvo.
Novo društvo ni ustanovljeno
zato, da bi jednolično škodovalo,
temveč radi potrebe. Razlogi so
bili, da se je naše društvo usta-
novilo, in to društvo tudi je za
napredek organizacije. Društvo
je res malo, toda tudi mala dru-
štva se širijo, kadar je v njih
sloga in bratsko sodelovanje.
Oni, ki bi nas radi pokazali pred
slovenskim narodom umazane,
naj predvsem operejo sami se-
be. Za naš obraz ni treba po-
sebnosti dosti vode.

Radi assementa meseca fe-
bruarja se ne opravičujem radi
par obkrožilcev, temveč radi
javnosti v naši naselbini. Res
je, da assement meseca februa-
rja ni bil poslan pravočasno na
glavni urad, in sicer iz sledečega
razloga: Dne 24. februarja je
bil ogenj v moji hiši, ki se je
tako hitro razširil, da nisem
mogel ničesar oti. Srečen
sem, da sem se v pravem času
utekel z otroci. V sobi, kjer je
bil ogenj, je bil denar v gotovi-
ni \$148.00. To je bil denar, ka-
terega sem nabral za assement,
in bil je tudi del assementa od
društva št. 217. H. B. Z. (Ker
sem tajnik tudi tega društva).
Knjige društva št. 595 S. N. P. J.,
kakor tudi zadnje imenova-
nega so uničene. Assement pa
sem v kratkem poravnal na
glavnem uradu, tako da so rač-
uni čisti med društvom šte-
v. 595 in S. N. P. J.

Naše društvo počasi napredu-
je. V teku sedmih mesecev, od-
kaj je ustanovljeno, se je v obeh
oddelkih zbralo 54 članov. Ra-
šen osmih, kateri smo pristopili
od drugega društva, so vsi novi
člani. To naj bo zadostan od-
govor tistim, katerih se tiče.

Pozdravljam vse iskrene čla-
ne naše S. N. P. J. — Jos. Vu-

leč, tajnik.

Društven zaključek.

Edison, Kans. — Naznanjam
članstvu društva "Karl Marks"
št. 225, da se spet začne druš-
tvena seja meseca aprila ob de-
setih dopoldne, ne več ob dese-
tih, kakor je bilo do sedaj. Na-
dalje naznanjam, da smo imeli
trimesečni račun in smo prona-
šli, da je naša rezerva "pod
ničlo", zatorej smo bili prisiljeni
ni društveni uradniki nekaj u-
kreniti.

Sicer ne vemo, kdaj nas spet
zadene kaka nesreča, smrt ali
kaj drugega posebnega, kot ni
dolgo nazaj ko nam je v majni
ubilo brata. Le kmalu pridejo
stroški za venco in tudi druge
reči. Zato smo sklenili, da vsak
član plača po 50c v društveno
blagajno meseca aprila in maja.
Nadalje opozarjam naše čla-
nstvo, da se bolj redno udeležuje
društvenih sej, posebno bolniški
obiskovalci, da ne bo treba za-
drževati bolniške podpore bol-
nikom, kot se je zgodilo meseca
marca, če ne, bo vsak sam trpel
kazen in ne drugi. Prisiljeni
smo ostrejšje delati po pravilih.
Frank Krabonja, tajnik.

Požar.

Midway, Pa. — Franku Lu-
kančiču je do tal pogorela hiša
in z njo vse pohištvo. Samo
ljudje so se rešili. Hišo je Lu-
kančič imel le malo zavarovano,
radi česar je nesreča zanj toli-
ko večja. — Tajnik društva.

Umetnik Perušek gre v Mehiko.

Chicago. — G. H. Perušek se
je vrnil iz Clevelanda, kjer je
bila pred nekaj dnevi zaključena
razstava njegovih slik. Naš
artist ima obilo hvale o Clevel-
landčanin. Razstava se je ob-
nesla nad vsa njegova pričako-
vanja. Izmed približno 90 slik,
ki jih odpeljal v Cleveland, je
pripeljal nazaj samo 16. Na
vprašanje, če ima kakke važne
nacrte, je Perušek dejal svojim
priateljem v Chicago, da na-
merava letos odpotovati v Mehi-
ko, kjer vpadobi svoje vtise na
platno. Odpotuje v družbi z ne-
kim švedskim slikarjem. Njeg-
ova želja je tudi, da obišče sta-
ro domovino, katero je pred dol-
go leti zapustil kot mlado dečko.
Vendar ga pa Mehika najbolj
mika, zato odloži potovanje v
Jugoslavijo za kasneje.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Muse, Pa. — V. P. — Ured-
ništvo nima z upravo lista nič-
esar opraviti. Koliko stanejo o-
glas, se je treba obrniti na u-
pravo. Uredništvo pa sploh ne
priobčuje takih stvari, kot vpra-
šujete vi zanje, kajti v tem oži-
ru so za uredništvo merodajna
pravila S. N. P. J. Kdor se hoče
izreči proti obsodbi nižje in-
stance, to najbolj uspešno iz-
vrši, ako vloži priziv proti raz-
sodbi nižje instance. — Pozdrav!

Detroit, Mich. — A. P. — De-
vetnajsta točka 24. člena ni na
splošni razpravi in tudi ni in-
icijirana za splošno glasovanje.
Ako želite izpremenitev te to-
čke, inicijirajte izpremembe, ki
mišlite, da so potrebne pri svo-
jem društvu. Ako tega ne že-
lite, pa pridite s svojimi kon-
kretnimi priporočili, kadar se
bodo vršile splošne razprave o
pravilih za konvencijo, kar se
bo zgodilo, ko za to čas odloči
gl. odbor. — Pozdrav!

RAD BI IZVEDEL

za mojo ženo Uršulo in hčerko
Jenny Behar, ki sta me zapu-
stili dne 30. marca t. l. Če boš
čitala ta oglas, te prosim, da
mi sporočiš, ali se misliš vrniti

k meni in še kdaj živeti z me-
noj ali ne. Rojake in člane S. N. P. J. prosim, če kdo ve za njen
naslov, naj mi to sporoči nemo-
doma, za kar se vam že v na-
prej lepo zahvaljujem. Moj na-
slov je: Cyril Behar, Box 106,
Repton, Pa. — (Adv.)

RAD BI IZVEDEL

kje se nahaja moja žena Mary
Zupančič, katere se je po fran-
cosko od mene poslovila še dne
26. februarja, 1927, ter odšla
brez, da bi komu kaj povedala
kam gre. Vzela je s seboj otroke
in sicer Louise 13 let, John 12
let, Frank 10 let in Mary 7 let
stara. Mislim, da se nahaja
nekje v državi Pennsylvaniji.
Rojake prosim, če kateri ve za
njih naslov, da mi to takoj na-
znanijo, ker jaz bi rad dobil
otroke nazaj, ter želim vedeti
kaj mi je vzkreniti glede asse-
menta, ker so vsi člani S. N. P. J.
Moj naslov je: Louis Zupan-
čič, P. O. Box 57, Mason Town,
W. Va. — (Adv.)

RAD BI DOBIL DOBRO GOSPODINJO.

Potrebujem dobro gospodinja
za domačo hišno dela in za go-
spodinjstvo. Jaz sem sam brez
otrok. Rad bi seznanil s žensko
v starosti 30 do 40 let, Slove-
nko ali Hrvatko, tudi če ima pa-
rotok ni izvzeta. Glede plače
in drugih podrobnosti se pogo-
vorimo pozneje. Ako katera
resno misli in je privolji spre-
jeti mojo ponudbo, naj piše na
moj naslov: Ivan Duič, P. O.
Box 396, Blaw Nox, Pa.

(Adv.)

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužna srcom naznanjam
sorodnikom, znancem in prija-
teljem po širni Ameriki žalost-
no vest, da je naš ljubljani sin

ANTON ROSENBERGER

v starosti 10 let, po sedem te-
denski mučni bolezni, operaciji
na slepiču in zastrupljenjem
krvi, umrl dne 2. aprila ob 8.30
zvečer v Passavant bolnišnici v
Pittsburgh, Pa.

Pogreb se je vršil v torek,
dne 5. aprila dopoldne, po kato-
liškem obredu, toda pokopan na
javnem pokopališču Economy
Cemetery, pri Ambridge, Pa.

Pokojni je bil član mladinske-
ga oddelka treh društev: na-
mreč dr. "Naš dom" št. 33 S. N. P. J., dr. "Zavedni Slovenci" št. 41 S. S. P. Z. in dr. "Dobri pa-
stir" št. 183 K. S. K. J.

Zahvaljujemo se prav srčno
vsem, kateri so ga obiskali v
bolnišnici, posebno pa družini
Fr. Gačnik, ki so ga prišli ob-
iskati iz Cleveland, O.

Nadalje se zahvalimo za da-
rovane vence botrom Frank in
Barbara Jakše, stricu in družini
Louis in Mary Sušteršič iz Mil-
waukee, Wis., teti Ana Uran-
kar in družini iz Kenosha, Wis.,
druž. John in Mary Rosenber-
ger, druž. August in Mary Ro-
senberger, druž. Anton in Jose-
fa Baznik, N. S. Pittsburgh,
druž. Anton in Ana Guzel iz
Pittsburgh, kakor tudi za njih
obiaki. Društvu "Naš dom" št.
33 S. N. P. J., dr. "Zavedni Slo-
vencei" št. 41 S. S. P. Z., dr. "Do-
bri pastir" št. 183 K. S. K. J.,
Miss Angela Repovah iz Se-
wickley, Pa., Tank Shop A. B.
Co., g. Mike Saradokis in g.
Theodor Christostomo.

Nadalje se zahvalimo za obisk
ob mrtvaškem odru družini
Martin Spec iz Allegheny Co.,
druž. Mr. in Mrs. De Hart in
vsem sosedom, druž. Josip Ba-
šel in Rudolf Kresc iz Pitts-
burgh, Pa., druž. Frank in Ana
Kerin, Mrs. Angela Medved iz
Imperial, Pa.

Zahvaljujemo se tudi onim,
ki so dali automobile na razpo-
lago, in se vdeležili pogreba
namreč družini Josip Pelc in
American Bridge Co., ki je dala
automobile na razpolago.

Iskreno se zahvalimo tudi šol-
ski mladini, ki so ga spremlili
od hiše žalosti do cerkve in g.
Charles Grozdek, ki je preskr-
bel mladeniče pogrebe in vsem
tistim, ki so prečeli celo noč pri
mrtvaškem odru in g. Fred
Oguljin za ginljiv govor na po-
kopališču in vsem splošno, ka-
teri so se vdeležili pogreba. —
Tebi pa, dragi sin, želimo, spo-
čij se sladko v hladni zemlji in
lahka naj ti bude rodna ameri-
ška gruda.

Zaspal si nam za vedno,
pustil življenje bedno,
spomin na tebe je ostal
za srca naša solnčni žar,
kateri nas bo spremljal proti
grobu za Teboj.

Na svidenje.

Zaljubljeni ostali: Anton in Jo-
sefa Rosenberger, starika; Jo-
sip in Frances, brat in sestra;
Louis Sušteršič, Milwaukee,
Wis., stric; Ana Urankar, Ke-
nosha, Wis., teta, in še več dru-
gih sorodnikov tu in v starem
kraju.

FARMA NA PRODAJ.

Proda se 80 akrov obsegačoa
farma v veliki slovenski naselbi-
ni na Willardu, Wis. 40 akrov
je izoranega, ostalo je pašnik.
Nova štala ravnokar izgrajena
meri 36x70 in urejena z moder-
nimi uklepi za živino in z na-
peljano vodo v jasi. Skoro nova
štirisobna hiša. Prodajalne, šol-
ne, cerkev in sirarna so v na-
sebinsi Willard. Zelo ugodna
prilika za slovensko družino.
Prodaj za nizko ceno. Za po-
jasnila pišite lastniku na na-
slov: Rudolf Schwab, 3661 El-
ston Ave., Chicago, Ill. — (Adv.)

OGLAS

Izdelujem obleke po najnovej-
šem kroju, čistim, likam in po-
pravljam stare obleke. Pripo-
ročam se rojakom Slovincem v
Red Lodge in okolici. Postrežba
točna.

JOSEPH SESVEČAN

CITY TAILORS

Red Lodge, Montana

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Z žalostnim srcem naznanjam
sorodnikom, znancem in prija-
teljem tužno vest, da je nemila
smrt pretrgala nit življenja mo-
jemu sinu

FRANKU KOŠELE.

Umrl je dne 28. marca ob 1:10
minut zjutraj v Childrens Hos-
pital za pljučnico. Rojen je bil
15. aprila 1917 na Broughtonu,
Pa. Pogreb se je vršil 30. marca
ob 9. uri zjutraj po katoliškem
obredu na St. Anna pokopališče
na Castle Shannon, Pa. Pokojnik
je bil član mladinskega oddelka
dr. št. 52 S. N. P. J. in K. S. K. J. dr. št. 95, in v Prudential
Life Insurance. Dolžnost me
veže, da se lepo zahvalim za da-
rovane vence botri mrs. Ani Ko-
še, mrs. Mary Omeje, mrs. Jo-
hana Brule, mr. in mrs. Joe Ske-
del, mr. in mrs. Joe Smith. Srčna
hvala šolskim otrokom in u-
čiteljici miss Heesom in miss
Burnheis, Sickman school, za
darovane vence in skupno ude-
ležbo pri pogrebu. Srčna hvala
vsem, ki ste ga obiskali ob m-
rtvaškem odru in ga spremlili k
zadnjemu počitku. Srčna hvala
mr. Anton Petrovičev in mr. Fr.
Demšar, ki sta dala avtomobil
na razpolago za pogreb. Lepa
hvala tudi tistim šolskim mlade-
ničem, ki so ga nosili k zadnje-
mu počitku. Se enkrat najlepša
hvala vsem, ki so mi pomagali
ob smrti mojega sina. Tebi, naš
nepozabljeni sin in brat pa želi-
mo, počivaj v miru in lahka Ti
naj bo ameriška zemlja, za ved-
no nam ostaneš v spominu v na-
ših srcih.

Zaljubljeni ostali: Frank Košele,
oče, Mary Košele, sestra, John
in Anna Košele, botri in stric in
Mary Omeje, sestrična. Brought-
ton, Pa.

Telefon na domu Lawndale 6797
Richard J. Zavornik
ADVOKAT
Soba 811 - 127 N. Dearborn St.
Chicago, Ill.
Tel. Central 5999
Ob sobotah uradne ure od 9 v
jutro do 1 pop., in od 4.30 do
6.30 pop. na 3724 W. 26th St.
Tel. Crawford 2212

Dr. John J. Zavornik
PHYSICIAN & SURGEON
3724 W. 26th St., Ridgeway
Block Building
Telefon: Crawford 2212, 2213
ORDINACIJSKE URE:
Od sobotnih od 9 do 4, pop. izven-
ni torki in petki od 9 do 4, pop. izven-
vseh dni. Ob nedeljah pri domači.
Telefon na domu: Lawndale 6797.
CHICAGO, ILL.

Telefon na domu Lawndale 6797
Richard J. Zavornik
ADVOKAT
Soba 811 - 127 N. Dearborn St.
Chicago, Ill.
Tel. Central 5999
Ob sobotah uradne ure od 9 v
jutro do 1 pop., in od 4.30 do
6.30 pop. na 3724 W. 26th St.
Tel. Crawford 2212

Dr. John J. Zavornik
PHYSICIAN & SURGEON
3724 W. 26th St., Ridgeway
Block Building
Telefon: Crawford 2212, 2213
ORDINACIJSKE URE:
Od sobotnih od 9 do 4, pop. izven-
ni torki in petki od 9 do 4, pop. izven-
vseh dni. Ob nedeljah pri domači.
Telefon na domu: Lawndale 6797.
CHICAGO, ILL.

NAZNANILO

Auditorium MUSIC SHOPPE

se je preselila v spodnje pro-
store Slov. Nar. Doma na
6419 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.

Pri nas lahko kupite ali si na-
ročite vse kar spada k godbi.
Naša posebnost so Player Pia-
no, Pathe Gramofoni, harmoni-
ke, Chromatice—Piano harmo-
nike in nemške. Note za piano
ali za harmoniko, "Glasba in
Dom" I. in II. zvezek, cena 75c
vsak. Nove robe za piano sme
ravno kar prejeti.

"Ko piščica sem pevala,"
"Dekle v zelenem vrta," "Slo-
venski svatbeni ples," "Dekle
kaj taš," "Snoč si meni re-
kla," "Moje zlato srce." Cena
75c vsaka. K naročilu je treba
priložiti še 5c za vsako rolo ali
ploščo za poštnino.

Vprašajte za naš popolni ce-
nik. Za naklonjenost se vam
priporoča:

Auditorium Music Shoppe

6419 St. Clair Avenue,
Cleveland, Ohio
Victor Lisjak, lastnik.

Prvo letošnje Skupno potovanje v stari kraj

priredimo na francoskem parniku
"PARIS", ki odplove iz New Yorka
NA 23. APRILA 1927

"Paris" je zlasti za tretji razred
priznan najboljši parnik. Kakor na
desetletnih skupnih potovanjih se bo-
do tudi to pot nudi našim potnikom
vse posebne ugodnosti in naš za-
stopnik bo potnike spremljal prav do
Ljubljane.

Potniki naj se čim prej prijavijo,
zlasti ne državljeni, da jim bomo
mogli preskrbeti še pred odhodom po-
vratno dovoljenje (Permit), na po-
lagi katerega se bodo lahko nehoto-
no vrnili nazaj v Ameriko.

Druge skupno potovanje se vrši istotako na parniku "Paris" in sicer 4. junija.

Razume se, da Vas lahko in radi
odpravimo z vsakim drugim parni-
kom.

Ravno tako se vsolej obrnite na nas:
1) kadar ste namenjeni početi de-
nar v stari kraj;
2) če želite dobiti denar iz starega
kraja;
3) ako ste namenjeni dobiti kaku-
osebo v to deželo;
4) kadar rabite kaku pooblastilo, iz-
javo, pogodbo, ali kako drugo notar-
sko listino, ali če imate kak drug
opravek s stari krajem.

Slovenska banka
Zakrajšek & Čečark
455 W. 42nd Str., New York, N. Y.

Agitirajte za "Prosveto"!

Agitirajte za "Prosveto"!

Agitirajte za "Prosveto"!

Agitirajte za "Prosveto"!

Agitirajte za "Prosveto"!

Agitirajte za "Prosveto"!

Agitirajte za "Prosveto"!

Agitirajte za "Prosveto"!

Agitirajte za "Prosveto"!

Agitirajte za "Prosveto"!

Agitirajte za "Prosveto"!

Agitirajte za "Prosveto"!

Agitirajte za "Prosveto"!

RAD BI IZVEDEL

za naslov Anne Lavič, s prvim
možem se je pisala Ana Rešek
in nekdanj je stanovala na W.
22nd pl., Chicago, Ill. Kako se
piše sedaj z drugim možem mi
ni znano. Rojake prosim, če ka-
teri ve za njen naslov, da mi to
sporoči, ako bo pa sama to čita-
la, jo prosim, da se mi javi. Po-
ročati ji imam važne stvari in
imam zanjo tudi pisno od njene
matere iz stare domovine. Louis
Sever, 714 Bell st., Staunton, Ill.
— (Adv.)

GOSPODINJO POTREBUJEM!

Naj si bo Slovenka ali Hrvat-
ica, katero veseli živeti na far-
mi. Star sem 48 let in sem sam.
Več podrobnosti se izve pisme-
no. Vsa pisma je poslati na na-
slov: Farmar Samec, 2657 So.
Lawndale Ave., Chicago, Ill. —
(Adv.)

NA STANOVANJE IN HRANO
vzemem tri poštene fante; cena
zmerna. Oglanite se pri: J. Ho-
chevar, na 2309 W. 25th Street,
Chicago, Ill. — (Adv.)

FINE PREKAJENE KLO- BASE IN ŠUNKKE S CESNOVIM OKUSOM

Velika noč se bliža in kakor po na-
vadi brez dobre šunkke in klobas
velika noč; to mora biti na mizi,
se dobro pogosti. Kakor so vsaki
leto naročila zelo velika, tako pri-
kažem tudi letos. Vsi, ki so pri-
ročili svoje potrebnosti, zato da dobi-
te o pravem času in se boste potem
razočarali. Cene so: Klobase, šun-
ke, meso brez kosti po 34c funt; re-
berca 28c funt, in "paprika špeh" po
40c funt.

Pokličite od 6 funtov naprej po
C. O. D. ali pa če denar pošljete z
naročilom. Pišite na:

JOSEPH LESKOVAR
618 — 16th Street, Racine, Wis.

PRODAJA TREH HIŠ.

Prodane se bodo tri hiše John
Požek dne 23. aprila t. l. Kdor
želi kupiti, naj pride dne 23.
aprila na prodajo, ki se bo de-
vršila ob 2 uri popoldne. Hiše
stojijo le 5 minut hoda od Co-
operdale poulične kare do
Tennersville, R. F. D. No. 7,
Johnstown, Pa. (M. Z.) (Adv.)

VABILO NA VESELICO

katero priredi

Slov. Izob. Dom v Braddock, Pa., — 23. aprila 1927
na Talbot Ave. in 9th Street, Braddock, Pa.

Uljudo vabi rojake, Slovence in Hrvate, da se polnoštevilno
udeležijo te zabave. Čisti dobiček je namenjen za S. I. D. Igrala bo
izvrstna godba, dovolj zabave za vse. Za dobro postrežbo bo skrbel
veselični odbor.

Vstopnina za moške 35c in za ženske 15c.

Torej na svidenje pri veselici dne 23. aprila. Vabi —

ODBOR IZOB. DOMA.

DANES je čas — na večeraj ne morete več računati,
jutri bo pa mogoče že prekrsano — da se preskrbite
za bodočnost.

AKO preide današnji dan, ne da bi imel kak pomen
za vašo bodočnost, je izgubljen, čeprav ste se mo-
goče trudili na vso moč.

NAJBOLJŠI način ohraniti današnji dan za pri-
hodnost je, da si preskrbite vložno knjižico, kjer
bodo zabeleženi sadovi vašega truda.

ENAKO kot dneva, ki ste ga preživeli v sreči, se
boste spominjali tega dne, ker vam bo pri-
šel prihranek prav, kadar ga boste potre-
bovali.

SPREJEMAMO denarne vloge in jih obrestujemo
po 4%, mesečno obrestovanje. Vloge lahko
pričnete z \$1.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

MATILJA SKENDER

JAVNI NOTAR

na Ameriko in stari kraj

1122 E. Ohio St. Telefon CEDAR 4373 N. S. Pittsburgh, Pa.
Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, potovanja, oporoke in vse druge
v notarsko stroko spadajoče spise.
Pišite, telefonirajte, ali pridite osebno.

ENO MINUTO

časa zadostuje,

RAZPRAVE O INICIATIVI

Vprid iniciative.

Cleveland, Ohio. — Na redni seji društva "Naprej" št. 5 je članstvo temeljito razpravljalo o iniciativnih predlogih glavnega odbora ter glasovalo o vsakem predlogu za se. Vse predloge je sprejelo, nekatere soglasno, nekatere pa z večino. Razlogi: Vsi predlogi so v korist članstva in jednote, kajti gl. odbor se je resno bavil z istimi, predno je izdal iniciative. Na konvencijah se naredi marsikatera napaka in marsikatera točka sprejeta na konvenciji ni dovolj jasna, ter je dolžnost gl. odbora vse take točke odpraviti ali pa izboljšati, kar je v teh iniciativah tudi zapovedano.

Vso pažnjo se je posvetilo pri razpravi o bolniški podpori ter je soglasno sprejelo, da podpira načrt A in priporoča članstvu S. N. P. J., da glasuje zanj. Članstvo se boji naklad in kadar so iste razpisane, je toliko godrnjanja, da je to v veliko škodo organizaciji. Glavni odbor je imenoval poseben odsek, ki je študiral bolniške sklade in rezultate je bil, da sta bila po skrbnem študiranju izdana dva načrta za ozdravljenje bolniških skladov. Načrt A je boljši in istega celoten gl. odbor priporoča v sprejem, ker le na ta način je mogoče ozdraviti naše sklade. Mnenja nekatere posameznih članov in društev, da po tem načrtu ne bomo dobili mladine v našo organizacijo ne drže, kajti le pogledmo, kaj nudijo razne druge angleške in tuje organizacije, pa bomo videli, da tam ni takih ugodnosti kot jih nudi S. N. P. J. Povsod omejujejo razne podpore, ker se drugače ne more izhajati z vplačili nasproti izplačilom. Kdor pristopi v jednoto in ve, da po načrtu A dobi v slučaju bolezni tekem 2 let podpore za 60 celih in 150 polovičnih dni in na nadaljnje leto 30 celih in 60 polovičnih dni, ve, da si je s tem zagotovil precejšnjo pomoč v bolezni, da drugje ne dobi enake ugodnosti. Za starejše člane je pa vendar poštenje, da so upravičeni do več podpore kot oni, ki so še le pristopili v jednoto. S temi razlogi se zamore vsakogar, ki je voljan pristopiti v jednoto, pridobiti kot novega člana. Po načrtu A bo odpadla marsikatera simulacija in marsikateri član se ne bo javil bolnega za vsako malenkost, ker bo vedel, če takoj ne vzame vse podpore, da ostaja ista zanj v rezervi za slučaj kake nesreče in daljše bolezni.

Ni dovolj ako članstvo samo kika, kadar gl. odbor izda kako iniciativo, da ista ni v korist članstvu, treba je vzeti v poštev vse članstvo, pa bo vsak prepričan, da je marsikaj koristno za celoto, kar ni v korist poedinega člana in na celoto se moramo v prvi vrsti ozirati in potem lahko rečemo, da delujemo za močno podporno organizacijo, od katere bomo imeli koristi vsi.

Članstvo društva "Naprej" priporoča članstvu, da glasuje za ta predlog in s tem postavi bolniške sklade na trdno in zdravo finančno podlago. Ne oziirajmo se na koristi poedinega člana, imajmo pred očmi občno korist vsega članstva.

Za društvo "Naprej" št. 5
Mike Cvelbar, predsednik.
Ludvik Medveshek, tajnik.
Steven Lunder, blagajnik.

Priporočilo za sprejem načrta A
Chicago, Ill. — Zelo redki so slučaj, da bi imeli člani S. N. P. J. pred seboj tako važno vprašanje kot je ravno sedaj, ko imajo glasovati o od gl. odbora predloženi iniciativni, ki se tiče z malimi izjemami le bolniškega sklada. Iz dopisov priobčenih v uradnem glasilu jednote je razvidno, da med člani ne vladajo posebno zanimanje za predloženo iniciativo, še bolj pa je razvidno, da velika večina članov sploh ne razume predložene iniciative, ali je pa noče razumeti. Kje je vzrok, ne vem, najbrže pa je treba iskati vzrok v prepovrnanem prečitah predloženih sprememb pravil.

Predložena iniciativa vsebuje več točk oziroma sprememb pravil, toda glavne izpremembe se tikajo izplačevanja bolniške podpore ter, tudi vplačevanja v bolniški sklad. Da sedanji sistem vplačevanja in izplačevanja bolniške podpore ne odgovarja razmeram, je gotovo jasno vsakomur, ki se količaj zanima za organizacijo. Treba je temeljito izpremembe ako hočemo, da bo organizacija napredovala. In ta izprememba je sedaj pred nami, in od nas je odvisno, ali hočemo ohraniti organizacijo, ali ne.

Za spremembo sedanjega sistema bolniškega zavarovanja sta predložena dva načrta, in sicer načrt "A" in načrt "B". Načrt "B" pravzaprav ni nobena prava izprememba, ker v bistvu ne spremeni ničesar: Zviša se assessment, namesto prvih treh dni bolezni se odtrga sedem dni, in vsak bolniški razred se vzdržuje sam za se. Načrt "A" je pa nekaj popolnoma novega v zgodovini naših podpornih organizacij. Podoben je sedanjemu sistemu zavarovanja za smrtnino. Za smrtnino sedaj plačujemo po starostni lestvici, katero je izdelal in sprejel Narodni bratski kongres in katero lestvico je sprejela jednota leta 1914, in sicer največ radi tega, ker so nekatere države sprejele zakon, da morajo bratske podporne organizacije, ako hočejo posloovati v dotični državi, sprejeti način vplačevanja v smrtninski sklad po starostni lestvici. Pred nami ni vprašanje sprejetja predložene iniciative, ampak vprašanje, kateri načrt je najboljši za jednoto. Enega moramo sprejeti, ako hočemo obvarovati sami sebe pred posledicami, katere ne bodo baš prijetne za nobenega izmed nas, o tem bomo le prebrčali.

Nekateri dopisniki so v svojih razpravah glede predložene iniciative navajali, da so proti celotni iniciativi, češ, da ni dober, da jednota ne bo čisto napredovala, kot je sedaj; nekateri so tudi izvajali, da bomo odpravili od organizacije mladino, ako sprejmemo predloženo iniciativo, in da ni potreba misliti, da bi dobili še kaj mladine v organizacijo. Dejstvo je pa, da ravno radi izrednih assessmentov organizacija ni privlačna za mladino, in izredni assessmenti bodo po dotelej, dokler temeljito ne reorganiziramo sistema bolniške podpore. In ko postavimo bolniški sklad na trdno finančno podlago, tedaj bo organizacija zopet napredovala, prej pa ne. Vsakdo se boji izrednih assessmentov in vedno je kritika, kadarkoli je razpisan izredni assessment. In izredni assessment bo, dokler ostane sedanji sistem izplačevanja bolniške podpore in določeni prispevki.

Sentiment večine članov je, da edina rešitev tega problema je bolniški sklad pocepiti v tri razrede, namreč en dolar, dva in tri dolarje bolniške podpore in vsak ta razred naj bo popolnoma ločen od drugega, to se pravi, da naj se vsak razred vzdržuje sam za se. Tak sistem smo že imeli pred zadnjo konvencijo, in na zadnji konvenciji je bil ovržen z veliko večino. In ako se vpelje zopet ta sistem, bo organizacija veliko več na škodi kot pa na dobičku. Kakor hitro je bolniški sklad pocepljen, bo razred za tri dolarje dnevne bolniške podpore izginil, kot je razred za štiri dolarje. Dejstvo je, da so izdatki v razredu tri dolarje dnevne bolniške podpore večji kot pa dohodki, in ko pride od tega, da se mora ta razred sam vzdrževati, tedaj bo moral biti razpisan za ta razred izredni assessment in kakor hitro bo razpisan izredni assessment, bodo člani pričeli opuščati ta razred, in ostali bodo v temu razredu samo še bolniki, in končno bodo še ti primorani iti v manjši razred bolniške podpore. Takoj nato bo prišel na vrsto razred za dva dolarja dnevne bolniške podpore, in prebrčani bodite, da bo končno tudi ta razred izginil, a

ko ostane tak sistem. Ko je članstvo privkralo sprejelo tak sistem in ko je "šel rakom živat" razred pet dolarjev bolniške podpore, sem proti nekaterim izjavil, da bo šel za njim tudi štiri, in potem pa tri in tako dalje. Takrat so se mi smejali, sedaj pa sami priznavajo, da je tako. Pomisliti moramo namreč, da je razred tri dolarje dnevne bolniške podpore sedaj takorekč mrtev razred, ker po novih pravilih ne more pristopiti v ta razred noben nov član, ampak šele po enem letu pristopa v jednoto. Imed starejših članov pa nihče ne mara plačevati toliko izrednega assessmenta kot je vedno razpisan; in veliko jih je, ki puščajo ta razred, in prestopajo v nižjega, obenem pa k drugim organizacijam. Posledica torej je, da bo ta razred končno popolnoma opuščen, in ista bolezen se bo prišla tudi razreda za dva dolarja dnevne bolniške podpore. Ali je to koristno za organizacijo?

Ne, nikakor ne. Pogledmo, kdo je pravzaprav zavarovan za tri dolarje dnevne bolniške podpore. Z mirno vestjo lahko rečem, da taki, ki so v resnici potrebni tri dolarje dnevne bolniške podpore v slučaju bolezni: Oženjeni s številno družino precej. Popolnoma naravno je, dokler je človek mlad in sam odvisen od svojega zaslužka, da ne potrebuje tolikoga zavarovanja, kot pa oženjeni in že bolj v letih. In raditega se 95 odstotkov mladih članov zavaruje samo za eden dolar dnevne bolniške podpore in tudi le za male smrtnino. Toda, ko se oženijo in dobijo družino, tedaj pa zvišajo zavarovalnino: smrtnino in bolniško podporo. Vsakdo mora priznati, da v slučaju bolezni ali poškodbe eden dolar ali dva nikakor ne zadostuje v sedanjih časih; še tri je zelo malo, toda za prvo silo je že. Ze precejkrat sem slišal nekatere, ki so se izrazili, da je dva dolarja popolnoma zadosti za vsakogar; toda ravno ti so zavarovani za več kot tri dolarje dnevne bolniške v slučaju bolezni ali poškodbe, gotovo, da ne pri eni organizaciji ampak pri treh. Zelo redki so — vsaj oženjeni — ki bi bili zavarovani samo za dva dolarja dnevno, še manj pa samo za eden dolar. Da so pa simulanti in izkoriščevalci v razredu tri dolarje dnevne bolniške podpore, je fakt, in ravnotako so tudi izkoriščevalci in simulanti v razredu eden in dva dolarja dnevne bolniške podpore; in niso samo sedaj, ampak bili so, in bodo, dokler je v veljavi sedanji sistem. Ako se pa sprejme predloženi načrt "A", pa ne bodo mogli biti, ker dobili bodo samo toliko in nič več.

Torej, ako se bolniški sklad pocepi v tri razrede, tedaj bodo najprvo prizadeti oni, ki so zavarovani za tri dolarje dnevne bolniške podpore, potem bo prišel na vrsto razred dva dolarja dnevne bolniške podpore. In tedaj se bo uredila želja vseh nasprotnikov S. N. P. J., katero gojijo že od njenega rojstva. Mogoče bo kdo rekel, saj bo razpisan izredni assessment v pokritje tekočih stroškov. Seveda bo, in ravno ta izredni assessment je ona sila, ki bo uničila. Člani bodo plačevali nekaj časa izredni assessment, in končno se bodo naveličali in bodo pustili vse skupaj. Dokazov za to je dovolj iz za zadnjega razpisa izrednega assessmenta. Člani naj si zapomnijo to, da problema bolniške podpore ne bo rešil nikak še tako visok reden ali izredni assessment. In to ne samo pri naši jednoti, ampak pri vseh slovenskih bratskih podpornih organizacijah. Zgledov za to imamo dovolj, in jih ni treba omenjati.

Nekdo je v svojem dopisu omenil, da je načrt "A" samo "eksperiment", ki ne bo rešil problema bolniške podpore. Da, gotovo je eksperiment. Saj je takorekč vsaka nova vpeljava eksperiment. Ko smo odpotovali iz stare domovine v Ameriko, je bil tudi za vsakega izmed nas eksperiment. In ker smo dosedaj poskušali ozdraviti bolniški sklad z raznimi "zdravi-

li", ki se pa niso obnesla, zakaj bi ne poskušali sedaj s popolnoma novim zdravilom. Nihče pa ne more trditi, da ne bo uspelo; ako je pa kdo tako gotov, da ne bo, mora pa gotovo imeti kak boljši načrt in naj ga predloži! Ako sprejmemo načrt "A", bo ustrezno tudi onim, ki vedo — trdijo "vsak razred za se", kajti načrt "A" bi se z drugimi besedami glasil nekako takole: Član A je zavarovan za en dolar bolniške podpore; pri delu se je poškodoval in mora v bolnišnico. Ker je že deset let član, je upravičen do \$585 bolniške podpore; toliko bo tudi dobil, in sicer iz razreda en dolar dnevne bolniške podpore. Član B je zavarovan za dva dolarje, in ako bi bil on v takem položaju, bi dobil \$1.170 bolniške podpore iz razreda dva dolarja. Član C je zavarovan za tri dolarje in v zgoraj omenjenem slučaju bi dobil vsoto \$1.755 bolniške podpore iz svojega razreda. Nihče bi ne mogel reči: "Jaz plačujem za one, ki so zavarovani za tri dolarje, jaz pa sem samo za enega." Kljub temu bi bil ves bolniški sklad skupaj in bolniško podporo bi dobili v resnici oni, ki so jo potrebni.

Apeliram na one člane jednote, ki so že po deset, petnajst in več let člani, glasujte za sprejem predložene iniciative in posebej se za načrt "A". Bodite uverjeni, ako ni ta načrt sprejet, da še toliko ne boste dobili bolniške podpore, kot jo predvideva predložena lestvica, in sicer za precej večja vplačila ali assessmente kot so sedaj. Omenjeno naj bo še to, da načrt "A" določa tudi, da se ona podpora, katero je kdo dobil do leta 1916 ne vpoštevata v nobenem slučaju.

Vsako naj dobro prečita načrt "A" in potem naj glasuje po svoji najboljši previdnosti. Ne poslušajte onih, katerim je organizacija samo molzna krava in kateri bi s sprejetjem tega načrta izgubili največji vir svojih dohodkov. Ako hočete odpraviti toliko razkričano simulacijo in izkoriščanje bolniškega sklada, tedaj glasujte za načrt "A". Ako hočete obdržati in še pridobiti mladino za organizacijo, tedaj glasujte za ta načrt. Člani, ki ste že po deset, petnajst, dvajset let člani, ako hočete imeti podporo na vaša stara leta, glasujte vsi za načrt "A". Žene, ako hočete, da bodo vaši možje v slučaju bolezni ali poškodbe dobili potrebno podporo in pomoč, glasujte za ta načrt. Sploh, komurkoli je organizacija pri srcu in ki resno želi, da organizacija napreduje in da bo ostala na poti napredka, na kateri je bila dosedaj, bo vsakdo glasoval za predloženo iniciativo in za sprejem načrta "A". — Peter Bernik.

Društvo proti iniciativi.

Gary, Ind. — Društvo št. 271 je vzele v pretres sedanjo iniciativo na redni seji 3. aprila. Po daljši debati se nikakor ne strinjamo v celoti, ker je najbolj važno glede bolniških skladov; da osvojimo načrt A ali B. S tem se godi krivica članom, kateri so zavarovani za nižjo podporo. Kdor zasleduje račune, ve, da ima \$1.00 bolniške podpore precejšnjo rezervo. Tako se tudi \$2 drži s sedanjim assessmentom. Čemu bi krajsali članstvo v teh dveh razredih, ker se po sedanjem sistemu lahko vzdržujeta? Da se razred vzdržuje vsak za sebe je najbolj pravično. To se je pokazalo, preden so sedanja pravila stopila v veljavo. Kam je šel denar iz bolniških skladov? Društvo je splošno proti iniciativi, dokler ne pride izprememba toliko, da ne bodo tlačeni nižji razredi.

Zato apeliramo na društvene uradnike S. N. P. J., naj dobro podučijo članstvo preden podpisujejo glasovnice, ker sigurno se zgodi, ako sprejmemo kaj sličnega, da bomo bolj hitro nazadovali kot smo napredovali, ker bodo kompanijska društva, ali kompanijski "insurence" konkurirali z nami. Tukaj se je pokazalo nekaj sličnega, da je naše društvo izgubilo 27 dobrih članov v kratki dobi. Da bi dobili

kakega novega člana, sploh ni govora, posebno tukaj rojenih ne, ki bi bili cvet in ponos naših organizacij! S to iniciativo bi odtujili tukaj rojene Jugoslovane. — Andy Undetich, tajnik.

Iniciativa naj se ne udeležiti.

Bellingham, Wash. — Glede iniciative gl. odbora bi priporočal, da se ne udeležiti v razlogov: Na prvi pogled ne more biti nič bolj priporočljivega, ker je vse kot povedano: proporcno. To je, kdor več plača, naj tudi več dobi. Če pa stvar dobro pretehtam, boš uvidel, da ravno to bi znalo jednoto uničiti, ker bi dali povod drugim "insurencem" ruvati proti jednoti, češ: Če boš nesterčen, da boš moral ostati v poslednji mesece in leta, ti jednota ne bo dala več kot toliko. In ko bo pa recimo dobil svoj del ven, je nevarnost za jednoto, da jo bo pustil, potem ko bo svoj del izčrpal, a na novo plačevati leta in leta, da bo zopet imel svoj sklad v slučaju nesreče, pa ne bo nihče hotel iskati ter bo enostavno pustil, posebno pa mladina, ki je največji stebor jednote, bo pod vplivom sovražnega elementa zapuščala jednoto. Z več člani sem govoril že o tem in v začetku tudi sam hvalil to iniciativo, a prišel sem do prepričanja, da bi ista jednota razcepila, ne pa utrdila. Večina članov tukaj je mnenja, naj ostane tako kot je, samo, da se razdele bol. skladi in se vzdržujejo vsak zase. — Torej moje priporočilo je, naj ostane tako, kot je, razen bol. skladov. — George Gornik, tajnik št. 493.

Ostane naj pri starem.

West Allis, Wisconsin. — Kadar pride v javnost kaka iniciativa, mi Prosveta pade iz rok ter zgubim veselje do članja in veselje do jednote. Edina iniciativa, katero sem pozdravil, je bila pred zadnjo konvencijo od št. 333. Če imam prav, glasila se je, naj bodo bolniški skladi vsak zase. Vse druge iniciative so po mojem mnenju več škodovala kot koristile.

In ravno tako s sedanjo. Kdo nam garantira, ako sprejmemo te točke, ki so zdaj po gl. uradu priporočene za odobritev s splošnim glasovanjem, toliko dela, razmotrivanja in truda ter stroškov, ako bi bile sprejete sedaj, da jih mogoče prihodnja konvencija vse skupaj ne zavrne?

Želim, da ostane, kar je sklenila konvencija, pa čeprav se enkrat več plačujem, saj to bi bilo samo do prihodnje konvencije. Takrat bi se videle napake, katere so nastale na preteklih konvencijah ter bi se poravnalo vse, kar ni dobrega za jednoto in napredek iste. Jednota naj bi imela iniciativo za nekaj časnega, vzvišenega in za posebno silo in ne kadar se komu zljubi predlagati za kakšno malo stvarco, rušiti pravila, katera nas stanejo toliko tisočakov. Konvencije so drage in društva pošiljajo delegate zato, da je društvo zastopano, pa če ima kaj važnega ali ne. V tem oziru bi bilo bolje razpravljati. Meni je vseeno, ako me zastopa delegat na konvenciji iz Kalifornije ali New Yorka, Minnesote ali Kansasa, samo da so mu pri srcu koristi S. N. P. J. in da ne gleda samo za svoj žep za visokimi dnevnici, potem pa še za kako službo pri jednoti, kot se je to dogajalo pred leti. To sem zapisal iz vzroka, ker imam dokaze, da tak član povzroči toliko škode jednoti, da je ne more nikoli poravnati.

Ko je prišel delegat s klevetalske konvencije, sem odločno protestiral proti takim sklopom in proti tako visoki bolniški podpori. Delegat se je zelo zaničljivo smejal, menec, da se bo zavaroval za visoko bolniško podporo, rekoč, saj bodo drugi plačevali. Toda ko je prišla naklada dolar na dolar, ni čeraval, kako bi to moglo priti. Zelo se je pačil in čudil, ali vse ni nič pomagalo. In še bo treba plačevati, dokler bomo imeli visoke bolniške sklade in ako ostanejo skupaj, kot so sedaj. Pazno sem zasledoval razprave predsednika nadzornega odbora. Strinjal sem se z njim do pike, toda on, ne

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Calhoun; podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 2, Box 103, Johnston, Pa.; gl. tajnik Matthew Turk; tajnik bolniškega odbora Blas Novak; gl. blagajnik John Voghri; urednik glasila Jole Zavorin; upravitelj glasila Filip Godina; vrhovni zdravnik Dr. F. J. Kern, 6232 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

GOSPODARSKI ODSEK:

Frank Bonrak, predsednik, 904 E. 74th St., Cleveland, Ohio; Frank Alosh, 2134 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.; Jacob Zupancic, 2637 S. Ridgeway Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODSEK:

John Gorick, predsednik, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.; John Trice, Box 22, Strabane, Pa.; Tony Shragal, R. F. D. No. 1, Johnston City, Ill.; Frank Podhal, Box 61, Park Hill, Pa.; Anton Sular, Box 164, Groom, Kans.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VERODNO OKROŽJE: Joseph Zorko, R. F. D. 2, Box 126, West Newton, Pa.; Anton Abram, 1169 E. 74th St., Cleveland, Ohio.

ZAPADNO OKROŽJE: Jacob Balok, R. F. D. 2, Box 52, Pittsburg, Kans.; an Jucopaci; Frank Kluza, Box 964, Chisholm, Minn.; an odv. zap.; John Golish, Box 144, Rock Springs, Wyo.

Nadzorni odbor:

Frank Zajc, predsednik, 2639 W. 26th St., Chicago, Ill.; Ludvik Medveshek, 6409 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio; Albert Hrust, 555 So. Pierce St., Milwaukee, Wis.

Združiteni odbori:

Frank Vidmar, predsednik, 7434 W. 43rd St., Argo, Ill.; John Olin, 2426 S. Clifton Park Ave., Chicago, Ill.; Peter Gombel, 2652 So. Broadway, Danvers, Colo.

POSOB: Korrespondenci s glavnimi odbori, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PIEMA, ki se navaja na pošto gl. predsednika, se navože: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NAVOŽE: Bolniški tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote navože: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNISKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošljejo Frank Zajcu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prisilni na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Gorick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasni, naročnina in sploh vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "PROSVETA," 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

celi gl. urad in društva ne bodo prebrčali deficita, dokler ne pride drugi red pri S. N. P. J.

Ako gl. odbor sprejme dodatek k imenovanim predlogom, da konvencija nima pravice zavreči, kar se sprejme s splošnim glasovanjem, potem sem za to, da pridejo na splošno glasovanje. Sem pripravljen delati na to, da bi bili sprejeti, toda ljubše mi je, da so razredi vsak zase, pa četudi jednota izda en izvanredni assessment petdeset centov ali dolar, da se blagajna višjih razredov spravi na boljšo podlago. Potem pa naj gledajo oni, kateri so za več zavarovani, da si ista pridržijo v dobrem stanju. Društvo, h kateremu pripadam, tudi spada med one, da veliko več ven vzame, ko vplača. Vzrok temu je, ker zadnji čase člani prihajajo iz vseh krajev fizično popolnoma onemogli, tako da gredo že precej v bolnišnice kot izroče prestopni list tajniku. Drugi pridejo čez "kronično bolezen, tako da zdravih je zelo malo, in to dela društvenim uradnikom mnogo skrbi in celo društvo prikazuje v slabi luči. Preslabo je bilo računano takrat, ko so sprejemali visoke bolniške sklade. Vsak bi moral plačati vsaj \$5 na vsak dolar pristopnine in še bi ne bilo dovolj. Vse, kar priporočam, je, da bi članstvo odobrilo idejo za prihodnjo konvencijo, marveč 150 delegatov, in oni naj bi rešili, kar je rešiti, pa ne komuniciraj propagirati, kot se je to godilo na zadnji konvenciji. — Joe Hatdelj.

Načrt A je pravičen.
Eveleth, Minn. — Jaz mislim, da je načrt A najbolj pravičen, zato ker bo bolniška podpora tako razdeljena, da kdor bo več plačal v bolniško blagajno, do toliko večjega deleža bo upravičen v slučaju bolezni. Mislim, kdor pravico ljubi, bo vsak glasoval za načrt A. — Jerney Churnagoy.

Sprejmemo načrt A.

Duluth, Minn. — Naj se še jaz spustim v razpravo k iniciativnim predlogom glavnega odbora. Vidi se mi, da o teh razpravljajo po večini le posamezni člani jednote in da iniciative ne razumejo. Nekateri so proti 1. predlogi iz razloga, da bo več glavnih odbornikov, kar pa seveda ni tako. Prvi predlog pomeni, da konvencija izvoli tudi namestnike glavnim odbornikom, zato da v slučaju odstopa

(Dolje na 7. strani.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglaševanja po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zastopnik države (vrem Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago in Cleveland \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.12 na tri mesece, in za inšertivno \$3.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2637-39 So. Lavandale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$4.50, and foreign countries \$6.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

136

Detalji v sklepuju n. pr. (Mar. 31-1927) poleg valnega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem davcom potekla naročnina. Poslovite se pravočasno, da ne vam ne ostavi list.

RAZLIKE MED S. N. P. J. IN K. S. K. J.

Pred osmo redno konvencijo S. N. P. J. so se obdržali shodi po slovenskih naselbinah, na katerih je štab klerikalcev v družbi nekaterih gl. odbornikov Kranjske slovenske katoliške jednote nastopal kot glavna govorniška sila, ki je s posebno slastjo udrihala po gl. odboru S. N. P. J. in njenem glasilu "Prosveti." Prišla je konvencija S. N. P. J. in klerikalni matadorji so se lahko naučili tole: Da članstvo Slovenske narodne podporne jednote ni dostopno za klerikalne ideje in sugestije in da se je gl. odbor S. N. P. J. obnašal ves čas žentlemanski, ker ni klerikalcem za njih nesramne napade na S. N. P. J., njen glavni odbor in njeno glasilo vrnil šila za ognjilo. Sedanja dejstva pa govore, da se klerikalci niso nič naučili in da so ostali neizpremenjeni. Napadi na Slovensko narodno podporno jednoto, njen glavni odbor in njeno glasilo so se po končani konvenciji v Waukeganu ravnotako nadaljevali, kakor so se vršili pred njo. Razlika je bila ta, da so bili včasih še bolj divji in nesramni, da se je skušalo osumiti gotove člane gl. odbora, da prejemajo provizijo (komisen) od tveganja, ki kupujejo obveznice za S. N. P. J., dokler ni mehur počil na seji gl. odbora K. S. K. J. S tem se ni bilo konca napadov na Slovensko narodno podporno jednoto, njen gl. odbor in njeno glasilo, temveč je pričel napadati S. N. P. J., posebno pa njeno glasilo, sčuvati članstvo S. N. P. J. itd. predsednik K. S. K. J., kar dokazuje njegov članek, ki je bil priobčen v "Glasilu K. S. K. J." z dne 22. marca t. l.

Da se temu beganju in ščuvanju slovenske javnosti v Ameriki proti Slovenski narodni podporni jednoti zastavi pot in slovenska javnost v Ameriki poudči, kakšne so razlike med S. N. P. J. in K. S. K. J., obenem pa članom Slovenske narodne podporne jednote izroče fakti, da lahko nastopijo proti takim hujskajočim in škodljivim člankom, pa naj prihajajo od kjerkoli, bomo v člankih na podlagi pravil S. N. P. J. pojasnili glavne razlike, ki postojajo med obema bratškima podpornima organizacijama.

Ako pogledamo na 17. stran pravil S. N. P. J., kjer pričajo pravila S. N. P. J., tedaj se prepričamo, da ima Slovenska narodna podpora jednota načelno izjavo, ki tvori podlago pravilom Slovenske narodne podporne jednote. Kdor prečita to načelno izjavo, preden postane član Slovenske narodne podporne jednote, takoj ve, kakšna načela ima Slovenska narodna podpora jednota, h kateri namerava pristopiti. Nihče ne more govoriti, ki je postal član Slovenske narodne podporne jednote, da ni vedel h kakšni jednoti pristopi, ko je vprašal za vstop v Slovensko narodno podporno jednoto, kajti načelna izjava se glasi:

"Slovenska narodna podpora jednota je ustanovljena na svobodnemiselnem temelju. Ta temelj jednote ostane neizpremenjen, dokler ga ne ovržejo tri redne konvencije po vrsti s triletnimi večino navzočih delegatov in odbornikov ali pa članstvo s triletno večino oddanih glasov pri treh referendumih, toda od enega referenduma do drugega mora poteti najmanj tri leta časa.

Jednota jamči članom osebno svobodo verskega, filozofičnega, etičnega in političnega prepričanja."

Prvi odstavek te načelne izjave pove, da je Slovenska narodna podpora jednota ustanovljena na svobodnemiselnem temelju. To pove jasno kot beli dan, da Slovenska narodna podpora jednota ni rimsko katoliška, luteranska, mohamedanska, pravoslavna, budistična itd., da sploh ne prizna nobene verske sekte za svoj temelj. Ze ta odstavek pove, da ni ortodoksna v političnih in gospodarskih vprašanjih in da ne preganja svojih članov zaradi verskega, filozofičnega, etičnega in političnega prepričanja. Nadaljni odstavki povedo, kako se lahko temelj jednote izpremeni. Tudi to je znano vsakemu, preden postane član Slovenske narodne podporne jednote. In nihče ne more reči, da ni vedel, kaj je treba storiti, da se izpremeni prvi odstavek načelne izjave Slovenske narodne podporne jednote.

Zadnji odstavek načelne izjave pa še enkrat ponovi, da jednota jamči članom osebno svobodo verskega, filozofičnega, etičnega in političnega prepričanja. In res do danes še noben član Slovenske narodne podporne jednote

ni bil kaznovan zaradi njegovega osebnega verskega, filozofičnega, etičnega ali političnega prepričanja. Vsakemu članu Slovenske narodne podporne jednote je bila izplačana vsaka podpora do zadnjega centa, ako je bil v smislu pravil opravičen do nje. Nihče še ni vprašal bolnega člana, ali člana, ki je bil pomoči potreben, kakšno je njegovo versko, politično, filozofično ali etično prepričanje, ampak vsak član je prejel od S. N. P. J., kar mu je šlo.

Pred nami so pravila Kranjske slovenske katoliške jednote, ki so bila sprejeta in amendirana v mesecu avgustu leta 1923 na petnajsti konvenciji, ki se je vršila v Clevelandu, O. Pravila prično na 28. strani.

Zaman iščemo na tej strani in tudi na drugih načelno izjavo. Res je, da že ime nekoliko pove, kdo in kaj je jednota, vendar pa ne vsega, ker kranjsko slovenske kat. cerkve ni, ampak postojajo razne katoliške cerkve in sicer: Rimsko katoliška cerkev, staro katoliška cerkev, nemško katoliška cerkev, angleško katoliška cerkev, katoliško apostolska cerkev itd. Treba je prečitati že precej pravil, da se pride do spoznanja, da gre za rimsko katoliško cerkev in ne drugo, ker se v pravilih večkrat rabi beseda katoliški, in ker ta beseda, ako je sama, pomeni v današnji rabi rimsko katoliško cerkev.

Zakaj Kranjsko slovenska katoliška jednota nima načelne izjave, ki bi jasno povedala, da sprejema kot član rimske katoličane? Zakaj se Kranjsko slovenska katoliška jednota imenuje tako, ko vendar ni kranjsko slovenske katoliške cerkve?—(Dalje prihodnjič.)

NAŠI ODBORI

"Hrbtenica" na odru v Barbertonu.

Kakor je bilo že poročano v Prosveti, se bo vršila dramska predstava "Hrbtenica" dne 17. aprila, to je na veliko nedeljo (samo) popoldne. Pričetek je točno ob 2.30 v dvorani društva "Domovina" na Mulberry street. To je zraven Columbia Chemical tovarne, West Barberton. To naj služi za oddaljene goste, ki se bodo udeležili, da jim bo lažje najti.

Ker bo igra "Hrbtenica" prvič vpričazjena v tem okrožju in ker je to najboljša slika slovenskih premožarjev v Ameriki, ki nudi veliko užitka, zato je vse občinstvo vabljeno, da se udeleži. Posebno pa naj pride vse članstvo S. N. P. J. Nikomur ne bo žal.

Odbor društva "Triglav", ki aranžira to prireditev, je na delu, da bo vse preskrbljeno za dobro postrežbo v spodnjih prostorih. Torej na svidenje vseh rojakov. — John Gabor.

"Revček Andrejček."

Na Chisholmu, Minn., bo dne 24. aprila vpričazjena v finski dvorani zanimiva igra "Revček Andrejček". Začetek igre je ob sedmih zvečer. Prireditev se vrši v prid društva "Lilija v vrtu" št. 322 S. N. P. J., katero o tej priliki praznuje svojo desetletnico obstanka. Zato vabimo vse rojake iz Chisholma in okolice, da nas posetite v obilnem številu, kajti videli boste jako zanimivo igro K. Moreta, ki jo je iz nemščine prevzel J. Bedenek. Dasi je to velika in težka igra, so se naši igralci potrudili, da jo dobro vpričajo. Pridite in videli boste župana in posestnika Jeklena, katerega je pisatelj res dal pravo ime, daši je dober in pošten mož. Trd je kot jeklo. Svojima hčerama je prepovedal imeti znanje s hlapi in svojo hčer je po nedolžnem obdolžil vlačugarstva ter jo ponoči zapodil od hiše. Ko je pa zaznal za njeno nedolžnost, ni bil več trd kot jeklo, ampak mehak kot vosek in je vse posle pognal, da so jo iskali. Posestnik Grešnik, ta je res pravi grešnik, povzroči v igri toliko zla, da se res človek čudi, kako je mogoče, da taki ljudje žive. Gospod Zvitrog ima lov v najemu v tistem kraju, pa lov mu je le krinka. Njegov glavni lov so ženske, dokler je prav pošteno ne izkupi od France, katera je rešila svojo sestro Ano sramote. Ana, ki se je omožila samo radi tega, da bo gostilničarka, rada vidi, če se kateri gospod dobro obnaša okoli nje; vendar se s pomočjo svoje sestre pravčasno zdrani, da ne zaide v nesrečo. Pavel je vzor kranjskega fanta, poštenega in zvestega; dasi so vsi dokazi govorili proti njegovemu dekletu, je on ostal trden in ve-

roval v njeno nedolžnost, katera se tudi izkaže. Višek budalosti je Ante, kateremu gospodar dovolj, da si sme misliti, da je pameten, in kateri pri belem dnevu išče Francico z lučjo. Zmikanje Matija hoče po vsej sili v ječo in Janez pa po vsej sili v bolnišnico. Andrejček pa je res revček: s svojimi citrami in petjem prosi od hiše do hiše jedi in prenočišča, dasi je tepen od Grešnika, k vodnjaku privezan od Jeklena. Vendar je on tisti, ki reši Francico, da si ni vzela življenja.

Vsa igra je zanimiva in prijetna, zato pridite jo gledat vsi od blizu in od daleč. Ne bo vam žal za tistih 50c, katere plačete za vstopnino. Po igri bo ples in prosta zabava. Vse skupaj vabim — odbor.

Koncert v Waukeganu.

Waukegan, Ill.—Pričela bom takoj o velikem koncertu, katerega priredi Slovenska narodna čitalnica skupno z Junior čitalnico in mladinskim oddelkom, na veliko nedeljo dne 17. aprila o dveh popoldne v Slovenskem narodnem domu.

Pridite, da slišite in vidite sami, da Slovenska čitalnica ne spi, ampak je na delu vedno in povsod, sicer ne s takim pompom kot drugi, a vsceno nemurno na delu, z združenimi močmi Junior čitalnice in mladinskega oddelka. Pridite, da vidite, kako mladina napreduje, za kar gre čast god. K. Jereb kot učiteljici, in g. J. Mesecu kot reditelju mladinskega oddelka. Res je, da se vsa društva trudijo za napredek in povzdigo Slovenskega narodnega doma, a vedeti mora vsak, da je največjega pomena vzgoja mladine v istem duhu. Torej najboljši dokaz, da cenite to, bo, da se vsi brez izjeme udeležite na ta dan omenjenega koncerta. Žal ne bo nikomur. Program je bogat na pesnih, godbenih točkah in predstavah. Po koncertu bo ples v gornjih in spodnjih prostorih. V veliki dvorani bo igral izvrstnen orkester, spodaj pa kranjska harmonika, tako da se bo lahko vsak zabaval. Tudi sekanje pirov in pomaranč bo na dnevnem redu. V kuhinji se bo dobilo marsikaj za lačen želodec. Odbor se trudi v naprej, da ustreže vsem kar najbolje.

Ves čisti dobiček je namenjen za Slovenski narodni dom. Zavzeli smo se namreč, da letos odplačamo ves dolg pri Slovenskem narodnem domu. Upam torej, da se vsi odzovete temu vabilu in s tem pripomorete do izpolnitve te lepe ideje. Tudi pevci in sploh vsi, ki sodelujejo pri koncertu, bodo najboljše poplačani s tem, če bodo videli, da je dvorana nabito polna. Bolj od srca jim bo šla pesem in vse delo, ko vidijo, da njih trud rodi uspeh. Več veselja bodo imeli še za naprej delovati za Slovenski narodni dom.

Slovenska narodna čitalnica priredi tudi igro v mesecu maju. O tem več poročata tajnica omenjenega društva.

Se enkrat vabim, pridite vsi brez izjeme. Vabim tudi rojake iz okolice in bližnjih naselbin, da se udeležijo tega koncerta. Za Slovensko narodno čitalnico — Mary Lah.

Opereta "Ciganin".

Los Angeles, Cal. — Poziv na predstavu "Ciganin" (opereta) u tri čina i jedna promjena, koju zajednički priredjuju slijedeća društva: Odsjek hrv. B. zajednice, odsjek hrv. Sv. na Pacificu, društvo S. N. P. J., društvo al. zvezde, dil. zbor "Bratstvo" i Medj. rad. obrana, u nedjelju 24. aprila, 1927 u Labor Temple, 532 Maple Ave., između 5 in 6 ulice. Ulasne cijene: Za muške \$1.00, za ženske 75c, za djecu (do 12 godina) 25c.

Pošto je ovo prvi put, da se glasovita drama "Ciganin" prikazuje u ovome gradu, gore navedena društva upozorjuju sav naš narod iz mjesta i okolice, da nikako ne propuste ovu rijetku priliku, već da dodju i vide tako poučnu i popularnu dramu "Ciganin". Komad je također i vrlo zabavan jer u njemu imade dosta veselosti i pjevanja uz pratnju Tambura.

Još se jednom upozoruje sve one koji misle doći da budu u dvorani čim ranije. — Odbor za štampu.

SLIKE IZ NASELBIN

"Young American" št. 564 S. N. P. J. in Slov. nar. dom.

Detroit, Mich. — Naše društvo je bilo ustanovljeno v decembru 1925. Namen ustanovitelj je bil, priklopiti to društvo k najbolji demokratski in svobodomiselnim podporni organizaciji Slovencev v Ameriki. Ker smo nekateri ustanovitelji bili takšno (vsaj nekateri) že člani pri odraslem društvu 121 S. N. P. J., smo agitali, da se naše ideje uresničijo ter da S. N. P. J. dobi še eno postojanko v Detroitu, katera bi ji bila v resnični napredek in ponos ameriško govorečih mladih ljudi. Ni naš namen tukaj v tem dopisu nekaj hvaliti, kar ni, ampak priznati le resnico, da je naše društvo v istem času dobilo dovoljenje iz gl. urada, naj posluje pod svojim imenom in št. 564 S. N. P. J. Do danes smo pokazali, da se popolnoma strinjamo z načelno izjavo S. N. P. J. in da smo popolnoma sposobni voditi svoje dr. seje, kakor tudi druge posle tikajoče se S. N. P. J., dasiravno smo mladi. Naše društvo je narastlo v enem letu na 75 aktivnih članov, za kar moramo na tem mestu tudi dati priznanje nekaterim članom našega br. društva št. 121 v Detroitu, kateri so se potrudili in pripomogli do tega uspeha.

Naše društvo je v enem letu svojega obstanka priredilo 7 javnih zabav, med temi tudi eno igro. Dne 17. aprila na veliko nedeljo naše društvo zopet priredi zabavo, katera bo velikega pomena za slovensko javnost v Detroitu, ne samo za to, ker je žalostnega adventa konec, ampak zato, da se zopet malo razvedrmo in se zopet vidimo, ker take zabave so velikega pomena pa najsi bo stare ali mlade. Toraj najboljša prilika za zopetno svidenje je naznanjen dan 17. aprila na velikonočno nedeljo zvečer v Hrvatskem domu na E. Kirby Av.: Slovencev in Jugoslovancev v tem mestu je ta prostor dobro poznan.

Največji namen te veselice od strani našega društva je, da nakupimo kolikor mogoče več delnic za gradnjo S. N. P. J. v Detroitu, katerega v tem velikiem mestu tako neobhodno potrebujemo. Da se ta želja uresniči, naše dr. "Young American" št. 564 garantira, da bo aktivno sodelovalo v prid te neobhodno potrebne narodne institucije. Tudi mi mladi čutimo da ledina, katero so orali stari pionirji za S. N. P. J., je bila trda in tudi priznamo, da brazda, katero se danes predrača za S. N. D. tu v Detroitu, je tudi trda in gradnja istega je bolj težka.

Drugega ne želimo ob tej priliki, kakor da slovenska kakor tudi ostala jugoslovanska javnost poseti to našo zabavo dne 17. aprila, kakor je omenjeno že v gori označenih prostorih, kajti naša zabava bo vsa zabava, naš dom bo vaš dom, in dom vzajemnega, enakopravnega in svobodnega naroda v Detroitu, bodisi za nas, kateri so danes tukaj ali za one, kateri pridejo za nami.

Bodimo kooperativni za S. N. D., pomagajmo naprednemu duhu, kateri je padel in sedaj želi, da ustane. Naredite opazko na koledarju dne 17. aprila in ta dan naj vam ostane v spominu. Kjer je velika nedelja, naredite tudi opazko spodaj, da je ta zabava le v korist S. N. D. v Detroitu in nadejamo se, da vas razveselimo. Dajmo dober pirih Slovenskemu narodnemu domu (ampak ne v obliki jajca), v obliki energije in vzajemnosti in poštvalnosti.

Toraj na svidenje na omenjeni dan! Pazite na oglašje, kateri vam naznanijo vse o tem. — Jeannette V. Kenich, tajnica št. 564.

Kampanja za nove člane.

Mansfield, Ohio. — Naznanjam bratom društva št. 238, da bo druga seja dne 24. aprila na mestu na 17. aprila. Člani, ki ne prihajajo na sejo, naj to upoštevajo ter naj se udeležijo te seje. Sigurno sem, da vsak član našega društva ima Prosveto, ali ne čita je vsak, ker se ne zana za časopise.

Na zadnji seji smo tudi zaključili glede nabiranja novih članov, katerim se bo sedaj nudila izborna prilika. Vsakdo, ki pripelje pet novih članov v naše društvo, bo dobil pet dolarjev društvene nagrade. Ako pa dobi deset novih članov, bo dobil deset dolarjev, dočim bo za nove člane brezplačna preiskava, ker bo zdravnik plačalo društvo.

Bratje in sestre, razložite o teh ugodnostih svojim prijateljem in pridobite jih, da pristopijo v vrste Slovenske narodne podporne jednote. Ta kampanja velja za štiri mesece, in sicer aprila, maja, junija in julija. Slovenci, vsakega Hrvata in Srba, kdor pač želi pristopiti v našo veliko organizacijo. — I. Jankovich, tajnik.

Dvajsetletnica društva št. 59.

De Pue, Illinois. — Kakor po drugih naselbinah, tako so se tudi pri nas naši predniki in ustanovitelji zavedali dolžnosti ter videli potrebo za ustanovitve slovenskega bratškega podpornega društva. Da ne bodo rojaki brez pomoči v slučaju bolezni in nesreče, so si osnovali načrt, katerega so tudi izvršili. Sklican je bil shod dne 25. marca 1907, k ustanovitvi novega društva. Istega dne je bil sprejet predlog, da se pošlje prošnja na gl. tajnika M. Konda za sprejem novega društva, katero se imenuje "Zavednost" št. 59, ter spada pod okrilje S. N. P. J. Pristopnina in assessment sta bila plačana prvič za mesec april, in sicer \$2.25 na posameznika, skupaj od 13 članov, \$29.25, poslano na gl. blag. Fr. Klobučarja, So. Chicago, Ill.

Imena ustanovnih članov so: John Slatner, Andrej Sorčić, Fr. Tomšič, Blaž Bernard, Blaž Papež, Anton Ocepek, Fr. Peterlin mlajši, Fr. Peterlin starejši, Joseph Dular, Jeronim Grbac, Joseph Jerovski, Peter Grabčič in John Banich. Imena prvih odbornikov: John Slatner, predsednik, Anton Ocepek, tajnik, Dan Badovinac, blag. in zastopnik. Izmed gori navedenih ustanovnikov je samo še John Slatner v naši naselbini, ter ga povabimo k proslavi 20 letnice.

Iz med drugih ne vem, če so še člani S. N. P. J. ali ne, veselilo bi nas, ako nas še kateri ustanovnik poseti. Kljub majhni naselbini in slabim delavskim razmeram je društvo počasi napredovalo do leta 1911. Tedaj je društvo šlo 31 članov, konec leta 1912 pa že 42. Najvišji rekord je društvo doseglo leta 1917, ki je imelo v oddelku za odrasle 90 članov ter 46 oboj težka.

(Dalje na 8. strani.)

ŽARKOMET

Statistika, ki diši po kulturi in drugih takih zločinih.

Amerika potroši letno na vsako osebo \$18.15 za sladkor, sladoled in druge sladkarije in samo \$1.10 za knjige.

V Ameriki je pol milijona trgovin s tobakom in samo 2500 knjigaren.

V Ameriki se proda 50 milijonov knjig na leto, v Rusiji pa 240 milijonov.

Sedemdeset odstotkov čitatelev časopisov čita samo sportne vesti.

Amerika je a "God's country".

Hudšit gode in Ohio pleše...

V državi Ohio nameravajo zatreti plesne ob nedeljah, na Gospodove dni. Kljub temu, če bodo vsi nekrščanski plesi tabu, krščanski ples sv. Vida ostane. Oh, kako sladki bodo tihotapski plesi!

(Ali ima Tone tudi tukaj svoje grampave prste vmes?)

Crkni za domovino!

Angleški kapitalisti: Če bi le naši delavci znali, kako sladko je umreti za domovino na Kitajskem...

Vem z grehi ali s člani!

Duhovni vodja: Velika večina naših članov noče povedati svojih grehov. Strašna je grehota!

Tone: Ako člani ne pokažejo grehov, jim mi pokažemo vrata jednote. Druge poti ni. Na dan z grehi!

Nadzornik: Kaj pa če bi jednota plačala podporo ali "komisen" od vsakega izpovedanega greha? Edino na ta način dobimo nekaj malih grehov na svetlo.

Po krivem obdolžen.

V Žarkometu z dne 6. aprila sem čital, da je nekdo napadel Mika Pauška radi prispevka, ki je bil priobčen v tej koloni 8. februarja. Tistega prispevka res ni pisal Mike Paušek, temveč jaz, "Rudar iz Herminieja", ki sem tudi pripravljen odgovoriti napadalcu, ako objavi svoj naslov v Žarkometu. Rad bi namreč poznal osebo, ki se ne strinja z mojim prispevkom. Škoda, ker ni urednik dal nagrade za dotični prispevek, v katerem je bilo v par besedah toliko povedanega, da zdaj napadajo rojaka, ki je popolnoma nedolžen.—Rudar iz Herminieja, Pa.

Pleskarska sezona.

Dragi Žarkomet! Tukaj je času primerna novica: Vsi stavkoki v naši naselbini so šli k spovedi. Zdaj imajo lahko vest.—Rudar iz Penne.

Smrtni grehi v Willardu.

Radovednici iz Willarda, ki vprašuje, koliko je divorsan peclar, ki je vodil kravo na "pašo" ob času pogreba člana S. N. P. J., plačal za tisto šalo, sporočam, da se je njegova možnaja posušila skoraj za stotak. Fant se je zelo spreminil; iz Pavliha je postal otožen starček. Ljudje si šepetajo, da ima še večji greh, ki ga more odpustiti le sveti papa, ker naš fajmošter ni dosti študiran za odpustanje takih grehov.—Far-mar iz Willarda.

Dementi iz Sharonu.

Cenjeni Žarkomet! Povej ti-stemu "Specijalistu", tiho na uho, da je sharonski župan še živ in zdrav, farrellski župan pa sploh ni umrl, ker ga nikjer ni. Dalje mu po tistem povej, da tista ženska ni bila zaprta radi kaknega zločina, pač pa zato, ker je imela malo preveč vina. Ali je morda "Specijalist" pomagal ženski v luknjo?—Se več kot špecijalist iz Sharonu.

Brataka ljubzen.

Bratje v Čebelarki se ljubijo kakor kozji rogovi v torbi.

K. T. B.

Agitirajte za "Prosveto"!

Pojasnila in nasveti članom S. N. P. J.

(IZ GL. URADA.)

ODGOVORI IN POJASNILA K INICIATIVI GL. ODBORA.

Čas za razpravo o iniciativah, ki jo je pripravil in predložil gl. odbor, je pri kraju in kmalu se začne glasovanje. Razprava, ki se je vršila doslej, je pokazala, da ima iniciativa poleg pristašev in zagovornikov tudi precej nasprotnikov. To je seveda bilo pričakovati, saj je iniciativa namenjena v prvi vrsti, da popravimo v naših pravilih tiste hibe, ki dajejo brezvestnim elementom priliko, da izrabljajo našo dobrotljivost ter postavljajo bodočnost jednote v vedno večjo nevarnost.

Prav nobeno čudo torej ni, če so zavpili in se spustili v boj proti iniciativi. Toda nesreča pri tem je, da se taki elementi poslužujejo neresničnih trditvev in neopravičeno strahijo in begajo ostalo članstvo ter ga skušajo potegniti za seboj. In tako da se počasi ustvarja atmosfera med članstvom, ki grozi pokopati vse predloge sedanje iniciative, da si je gl. odbor imel najboljši namen, ko je isto predložil ter se je potrudil, da je izbral in vključil vse najboljše, kar bi zagotovo koristilo celokupnemu članstvu in s čim bi se zaeno poskrbelo za sigurno bodočnost jednote.

Gotovo je, da ima pri nas vsak član svobodo, da izrazi svoje mnenje, kadar je na razpravi predlog, o katerem ima članstvo odločiti s splošnim glasovanjem. Toda vsakega člana dolžnost je, da to svobodo uporabi na ta način, da bo jednota v korist in ne v škodo. Kadar razpravljamo o stvari, ki se tiče celokupnosti, moramo pustiti sebičnost na stran ter jo zagovarjati s stališča celokupnosti. Kadar stvar zagovarjamo, moramo povedati, da dobre strani iste ter opisati njene učinke ali kako si predstavljamo, da bo delovala za dobrobit organizacije, in kadar ji nasprotujemo, je naša dolžnost, da povemo, kaj vidimo v njej slabega ter utemeljimo naš vzrok nasprotovanja. Se le potem, ako se strogo držimo tega načela, bo naša kritika stvarna in še le potem smo vredni naše pravice za svobodno izražanje in samoodločevanje.

Kdor pazno čita razprave o iniciativah, ki je sedaj pred nami, si mora narediti nehoti zaključek, da se večina dopisnikov ne ozira na prej omenjeno pravilo in da piše kar tjavendan. Medtem ko so dopisniki za iniciativo vsi precej dobro opisali, zakaj zavzemajo iniciativno prijazno stališče, ter povedali vzroke, zakaj priporočajo, da glasujemo za njo, so dopisi proti iniciativi skoraj brez vsakega pojasnila in brez vsakih resnih utemeljevanj. Večina zadnjih pripoveduje samo, da so proti, ne da bi povedali, zakaj so proti, ali da bi saj skušali dokazati, kaj je slabega na tem ali onem predlogu. Prav nobenega stvarnega argumenta. In kaj to pomeni? To pomeni, da se gotovi člani nečesto resno bavijo s perečimi vprašanji in svoji organizaciji, da nečesto pomagati, da se v našem poslovnem sistemu popravi, kar se je izkazalo slabega ali kar ne odgovarja nastalim razmeram, ter se nedomesti z boljšim, čemu primernim. In ravno taki navadno vselej najprej "kikajo", kadar pride izredna naklada in ravno ti vidijo povsod pomanjkljivosti in napake.

Eden dopisnikov trdi, da je iniciativa nevarna, drugi opozarja članstvo, naj pazi, da se ne bo vjelo v zanjke gl. odbora, saj tako se besedilo razume, nobeden pa ne navaja pametnega argumenta. Izvedli smo tudi, da se je pri nekaterih društvih sugeriralo, da je treba nastopiti proti celi iniciativi in podreti vse predloge, da je iniciativa sumljiva, enostavno zato, ker je prišla od glavnega odbora. Sure Mike! — Glavni odbor komaj čaka, da najde priliko, da članstvo na kak način prevzari! Tako razpoloženje napram gl. odboru ustvarjajo med našim članstvom nekateri elementi. Vemo,

da to podpiranje prihaja od zunaj in v naši organizaciji ga širijo ljudje, ki merijo po sebi, sami niso pošteno in zaupanja vredni, pa hočejo iz same zlobnosti in zavisti izpodkopati zaupanje tudi našemu glavnemu odboru, ki si je z dolgoletnim vestnim službovanjem in koristnim delom stekel priznanje in zaslug.

Iz priobčenih dopisov je razvidno, da nekateri člani več točk priobčene iniciative napačno tolmačijo. To je vzrok pri nekaterih, zakaj so proti iniciativi. Nekateri so se obrnili poprej na nas za pojasnila in to je bolj pametno. Pojasnila se dode iz gl. urada brezplačno in točno ter dragevolje. Zatorej je priporočljivo, da bi se te ugodnosti članstvo posluževalo zmeraj, kadar je v nejasnosti v kateri stvari o jednoti ali glede svoje pravice. S pojasnjevanjem lahko pridemo do pravega spoznanja in do konstruktivnega dela, medtem ko s prenapetimi kritiki in širjenjem zmešanih pojmov samo škodujemo dobri stvari.

Očita se nam, da ni bilo treba te iniciative, da bi morali, s to stvarjo počakati do konvencije. V odgovor tistim, ki tako mislijo, naj služi pojasnilo, da se gl. odbor ne bavi rad z iniciativami in da tudi ta iniciativa ni nobena kaprica gl. odbora, kakor želijo nekateri članstvu prikazati. Vsi vemo, da so vedno se množijo bolniški slučaj napravi preveliko luknjo v bolniškem skladu in da smo bili prisiljeni to zakrpati z izrednimi assementami. Vedno pogostejše izredne naklade so povzročale vedno več nezadovoljstva med članstvom, kar je naravno, in članstvo je zahtevalo hitre odločitve. To je torej vzrok, da je pred nami iniciativa. In ker so z iniciativo itak stroški, čeprav je samo eden predlog na glasovanju, smo smatrali, da je umestno izrabiti to priliko ter dati obenem na splošno glasovanje tudi druge popravke k pravilom, ki jih smatramo potrebnimi.

Splošno glasovanje ni dražje kot konvencija, temveč je veliko ceneje, in gl. odbor je dal članstvu v razpravo in na glasovanje več predlogov obenem baš zato, ker je hotel s tem veliko prihraniti. Samo s tem, da glasujemo in razpravljamo o več predlogih obenem, že prihranimo veliko, in če ta vprašanja rešimo pravilno brez konvencije, smo jednoti prihranili precej tisočakov. Na konvenciji bi o tem razpravljali najbrž kaka dva dni, a naša konvencija stane okoli pet tisoč dolarjev na dan, medtem ko stane iniciativa le nekaj stotakov.

Nadaljni dokaz, da predložena iniciativa ni kaprica in nobeno vsiljevanje od strani gl. odbora, so neštete iniciative in druge zahteve, ki so prihajale od raznih društev takoj, ko so se začele ponavljati izredne naklade. Toliko iniciativ naravno nismo mogli dati obenem na splošno glasovanje, prvič ker bi to povzročilo preveliko zmešnjavo med članstvom, drugič pa ker nobena poslanih iniciativ ni bila toliko dovršena, da bi ne bila v tem ali onem v nasprotju s ostalim delom pravil. Nobena poslanih iniciativ tudi ni vsebovala predloga, ki bi v resnici prinesel sigurno stalno odpravo. Prejeli smo na to več zahtev, da gl. odbor na podlagi vseh po društvih predloženih iniciativ priporoči sestavi sam konkretne predloge ter priredi iniciativo na podlagi izkušenj in statistike, ter jo predloži članstvu kot iniciativo glavnega odbora. In to je bil tudi edini pameten in pravičen izhod.

Glavni odbor najbolj pozna slabe in dobre strani naših pravil. Glavni odbor ima največ izkušenj z raznimi slučajmi bolniške podpore, ima največ vpogleda v naš gospodarski sistem, pozna najboljše naše hibe in ve, kaj je treba popraviti in kaj dodati. To je menda znano v edini članstva in zato je naravno, da se članstvo zateka k gl. odboru in da pričakuje od nje-

ga najboljše rešitve. In to je tudi popolnoma pravilno. Toda križ pri nas je, da kakor hitro pride gl. odbor na dan s predlogom, ki določa malo več dohodkov v jednotno blagajno, ali pa kako omejitev v podporah, se smatra to za atentat na članske žepne in članske pravice in sposobnost gl. odbora je takoj zanič. In mnogi člani, namesto da bi se vpogledali v predloženo vprašanje ter se prepričali, da iz nič ni nič in da gl. odbor ne more delati čudežev, rajši pišejo dopise, da so proti iniciativi gl. odbora, kakor da je s tem stvar rešena.

Ampak — bratje in sestre, dokler bomo tako reševali naša gospodarska vprašanja, nismo pokazali nič drugega kot našo ignoranco in našo nesposobnost, da sami odločujemo o svojih zadevah v jednoti, in prav lahko se nam zgodi, da bodo nekega dne stopile vmes oblasti ter nam ukazale, kaj imamo storiti. Zgodilo se je nekaj sličnega že pri nekaterih drugih podpornih organizacijah, kjer so predolgo igrali ulogo noja, kakor hočejo igrati sedaj pri nas nekateri člani.

Je sicer naravno, da se članstvo brani večjega assementa in ravno tako naravno je, da članstvo želi obdržati kakor največ podpore. Tega ne smemo nikomur zameriti. Ampak nikdo ne sme pričakovati, da bo prejel od tam, kjer ni. Če hočemo torej, da ostanemo pravila, ki se nanašajo na bolniško podporo, neizpremenjena, se moramo pripraviti zopet na izredne naklade. In zavezati se moramo obenem, da ne bomo vsakokrat "kikali" pri društvenih tajnikih in na društvenih sejah, kadar je naklada. Vsak naj krivdo vzame nase in naj ne zabavlja čez glavni odbor in čez jednoto.

Glavni odbor vrši samo svojo dolžnost. Razpiše izredni assement, kadar je potreba in kakor mu narekajo pravila. Drugače nikoli. In pravila dela članstvo, ne gl. odbor. Gl. odbor daje tudi nasvete in opominja na nevarnost, ki nam preti. Glavni odbor je pripravil iniciativno, s katero lahko postavimo naš bolniški sklad na solidno gospodarsko podlago za vselej. Odvisno je pa sedaj od članstva, kam bo zavilo. Če bo poslušalo gl. odbor, ki posebno toplo priporoča, da glasuje za načrt "A", potem bomo jo izpeljali na pravo pot, če pa članstvo ne mara poslušati gl. odbora, potem pa — kakor že prej povedano — se naj le pripravi na izredne naklade. In te naklade pridejo prav kmalu, kajti rezerva se že zopet bliža ničli, bolniški članov pa se istočasno množe.

Nekateri nasprotujejo načrtu "A" zaradi tega, ker mislijo, da bodo potem člani puščali jednoto ter bodo šli k drugim organizacijam. Ta strah je prazen. — Pri drugih organizacijah imajo ravno tak problem z bolniško podporo, kakor imamo mi, in še težji. Tam, kjer imajo enak sistem za bolniško podporo, imajo ravnotako naklade kot jih imamo mi, in čim dalj bodo tako rinili naprej, tem globlje bodo zalezli. Končno bodo pa prisiljeni tudi oni spremeniti pravila in sprejeti nekaj sličnega, kar je pri nas priporočal gl. odbor. Kdor bo torej pustil pri nas ter šel drugam, bo stopil samo z dežja pod kap. Največ podpornih organizacij pa itak ne daje niti z daleka toliko podpore, kakor je bo članstvo deležno pri nas po načrtu "A", da si to tudi pri njih assementu veliki. Kaj si bo izboljšal torej član, ki bo tako neumen in pustil našo jednoto? Absolutno nič! Gotovo pa je, da bo potem na slabšem in da mu bo žal, ker je zapustil najboljše delavsko podporno organizacijo.

Obiskal sem pred kratkim nekaj društev in razpravljali smo o raznih predlogih iniciative gl. odbora. Razumljivo je, da se članstvo najbolj zanima za one predloge, ki se nanašajo na bolniško podporo, kajti bolniška podpora je že več časa naša najbolj resen problem in nam daje izmed vseh vprašanj največ skrbi. Članstvo večinoma povsod priznava, da se mu načrt "A" zelo dopade, ker ima namen preprečiti izkoriščanje in ker je zastavljen tako, da bo v resnici učinkovit in da bo zavaroval stare člane. Le to se boji-

jo nekateri, da se jim bo dogodilo, da bi bili v dolgotrajni bolezni brez bolniške podpore in brez sredstev, da bi bili člani jednote. Tak strah je seveda tudi nepotreben. Očividno je, da marsikateri čitatelj ni opazil, da načrt "A" določa tudi, da bo glavni upravni odbor imel nalogo izplačevati podporo iz posebnega sklada vsem takim, ki bodo nujno potrebni, in to pomeni v prvi vrsti take, ki jim je potekla redna podpora ali ki so stari in onemogli. To je zapadeno v točki 8, člen XXII, takoj v početku načrta "A". S tem je torej preskrbljeno za vsak tak slučaj in vsak lahko glasuje brez skrbi za načrt "A", v prepričanju, da bo jednota skrbela zanj v vsakem slučaju potrebe.

Nekateri razumejo načrt "A" tako, da bodo pri odmerjanju bolniške podpore preveč prizadeti tisti člani, ki so bili kdaj pasivni. Besedo, da se računa "od ponovnega sprejetja" razumejo tako, kakor da je pasivni član na novo sprejet, kadar preneha njegova pasivnost oziroma ko postane zopet aktiven, kar je pa napačno. Prizadene le tiste člane, ki so kdaj iz kakoršnegakoli vzroka pustili jednoto in so pozneje prišli nazaj kot novi člani. Ta določba se torej ne tiče pasivnih članov in zaradi tega lahko vsak brez skrbi glasuje za načrt "A".

Par društev nasprotuje iniciativi gl. odbora največ iz razloga, ker gl. odbor ni dal na glasovanje njih iniciative. Eni trdijo, da gl. odbor ni hotel upoštevati njih predloga, drugi pa celo trdijo, da je njih iniciativa boljša in da edino njih predlog vsebuje pravilno rešitev bolniške podpore. Toda ni res prvo in ne drugo. Gl. odbor ni dal njih iniciative na splošno glasovanje iz razloga kot omenjeno že prej. V resnici je pa vse upošteval in pretresal, izbral je, kar obeta biti najboljše. Iniciativa, ki je neopislona in ki je v nasprotju z ostalimi točkami pravil, ne sme iti na splošno glasovanje. In resnično je trdila, da bomo z razdelitvijo bolniških skladov pravilno rešili naš tako važen problem.

Pri nas smo že poskušali z razdelitvijo skladov, pa nismo nič izboljšali, temveč poslabšali. V resnici nam je ta eksperiment prinesel največ nezadovoljstva in največ nesreče. Vdih nas je samo na eno pot, in to je — rakova pot. Kdor noče, da bi nas izkoriščali simulant, naj glasuje za načrt "A", pa bo delitev skladov nepotrebna. Obenem bo pa ohranjena enakost in upoštevano bo hrapotvo, katero mora biti najvišji princip naše organizacije.

Z razdelitvijo skladov ne moremo zabraniti članom, da prestopijo iz izbranih skladov v neizbrpane in da pomagajo uničiti še tam, kjer je ostalo še kaj v blagajni. Propagando za razdelitev skladov širijo največ tisti, ki rabijo to za mamilo slovenskega ljudstva v Ameriki, da vzdržuje toliko nepotrebnih jednot in jednotic ter zvezi in zvezic, in marsikateri član, ki je drugače pošten, v gospodarstvu jednote in njenih glavnih pogojih za bodočnost pa neveden, nasede njih lepim pripovedkam o rešitvi bolniškega problema. V resnici pa taka propaganda vodi le do počasnega razpadanja in bo končna propast nas vseh, če ne bomo spregledali v pravem času.

Vincent Cainkar,
predsednik S. N. P. J.

INFORMATORJE SMO RAZPOSILILI

vsem, ki so jih do sedaj naročili in upamo, da so jih vsi prejeli. Če jih katero društvo, ki jih je naročilo, še ni prejelo, naj nas o tem obvesti, da bomo stvar preiskali.

Sedaj tiskamo že tretjo zalogo Informatorjev. Prvi smo jih tiskali dva tisoč, drugi tri tisoč in sedaj tiskamo ponovno tri tisoč; društva in posamezniki, ki jih še niso naročili, lahko sedaj pošljejo naročila. KNJIZICA INFORMATOR STANE SAMO 20 CENTOV KOMAD. Knjižica je zelo dobra in pride prav za vsakega člana. Naročila pošljite na: Književna Matica, N. P. J., Filip Godina, upravitelj.

IZ URADA GLAVNEGA PODPORNOSTNEGA ODBORA.

Sestra Mary Polovich, članica društva št. 96 v Livingstonu, Ill., je bila pri navedenem društvu meseca dec., 1926, izključena iz društva in jednote, na podlagi 3. točke 31. člena pravil. Obtožnica ji je očitala, da je dejansko napadla sestro K. King. Društvo se je obrnilo na gl. urad jednote za navodila, po katerih navodilih se je ravnalo. Društvo je sestro Mary Polovich pozvalo s priporočenim pismom, naj se udeleži društvene seje v januarju, 1927. Sestra Mary Polovich se ni odzvala in prišla na sejo na priporočilo društva, niti ni obvestila društvo s pismom in navedla vzroka, zakaj se društvene seje ne more udeležiti.

Meseca febr., 1927, je pa društvo št. 96 prejelo pismo od sestre Mary Polovich, da ona zahteva društveno porotno obravnavo. Med tem časom je pa bilo društvo št. 96 obveščeno z obtožbo proti sestri Mary Polovich, da je pri vstopu v društvo in jednoto pri zdravniški preiskavi zamolčala in zatajila bolezen, in sicer da ima bolno nogo. Zaradi navedene bolezni je bila sestra Mary Polovich leta 1923 odklonjena pri društvu št. 96 za vstop v društvo in jednoto.

Na zahtevo sestre Mary Polovich se je vršila društvena porotna obravnavna dne 20. febr. 1927, na kateri se je morala sestra Mary Polovich zagovarjati, kar ji je obtožnica očitala, da je prišla na nepravilen način v društvo in jednoto in da je zatajila pri zdravniški preiskavi, da ima bolno nogo. Sestra Mary Polovich je pri porotni obravnavi vse zanikala in trdila, da ni vstopila v društvo in v jednoto z bolno nogo. Priče, katere so bile zaslišane, so izjavile in potrdile, da je že poprej Mary Polovich, predno je postala članica društva in jednote, izjavila in govorila pred njimi, da bi rada stopila v društvo zato, ker ima bolno nogo, da bi si jo ozdravila. Ker sestra Mary Polovich ni mogla doprinesti protidokazov pri društveni porotni obravnavi, kar ji je obtožnica očitala, je društvo vztrajalo pri prvotnem odloku, da sestra Mary Polovich ostane izključena iz društva in jednote.

Sestra Mary Polovich se ni zadovoljila z odklonom prve instance in je vložila pritožbo na glavni porotni odsek, kateri je zadevo preiskal in upošteval tozadevna pojasnila. Na podlagi podatkov, katere so podale priče pri društveni porotni obravnavi, in na podlagi 17. člena, 2. točke pravil je prišel glavni porotni odsek do zaključka v zadevi in odglasoval s štirimi glasovi proti enemu ter potrdil odlok prve instance.

John Trčelj,
Tony Shragal,
Frank Podboj,
John Goršek,
Anton Sular.

Tajnikom v pojasnilo.

Glasovnice za splošno glasovanje o iniciativi gl. odbora E. N. P. J. so bile razposlane na vsa društva. Za slučaj, da katero društvo ne prejme glasovnice naj to nemudoma naznani na gl. urad, da odpošljemo drugo zalogo. Rezultate ali izidne glasovnice dobijo društva v kratkem.

Matthew J. Turk,
gl. tajnik SNPJ.

Rusinja porodila petorčke.

Moskva, 12. apr. — Ana Bojeva, 36letna kmetica iz Izeleve blizu Kurska, je zadnji teden porodila pet deklet. Nenavadni dogodek je razburil vso vas in okolico in cele čete ljudi so hodile gledat petorčke. To pa je bilo preveč za petorico detet in vseh pet je umrlo peti dan po rojstvu.

Stavka dijakov.

Superior, Wis. — V tujaknji srednji šoli je zastavkalo 1500 dijakov v znak protesta, ker je bila odslovljena profesorica.

Agilirajte za nove člane

VABILO K IGRI

katero priredi

Dram. pdsek društva "Triglav" št. 48 S. N. P. J.

v Barbertonu, Ohio,

na veliko nedeljo, dne 17. aprila 1927

v dvorani Samost. Podpornega Društva "Domovina"

Mullberry cesta.

Pričetek ob pol tretji uri popoldne.

PROGRAM I

- 1) Deklamacija: Ko je posijalo sonce, deklamira Frances Janković
- 2) Nastop mladih godbenikov (člani mlad. oddelka S. N. P. Jednote) Mary Gorenc, piano; John Gorenc, violino; John Ambrosio, banjo. Proizvajajo sledeče komade: School Day Sweethearts; I Didn't Raise My Ford to Be a Jitney; I wish You Were Jealous of Me.
- 3) Dramatična predstava HRBTENICA.

OSEBE:

Jože Seljan, star rudar.....Luka Može
Kati, njegova žena.....Antonija Može
Rosi, njegova hči.....Terezija Šačoff
Tonček, njegov sinček.....John Ambrosio
Ivan Dvoršek, rudar in mislec.....Joe Gabrovšek
John Zagar, rudar, ki je že izpregladal.....Frank Poje
Martin Bingelj, rudar, ki je še brezbrizen.....Frank Poje
Tone Kopitar, rudar ravno tak.....Frank Marković
Luka Cajnar, rudar, ki sovraži vse, kar diši po naprednosti.....Fr. Sežan
Lucia, dekla, ki čaka, da jo kdo zasnuje.....Mary Štehlaj
Rudi, muzikant.....John Špetić
Dugan, janski delovodja.....Frank Kar

Režiser: JOHN GABOR.

Da bode prireditve popolnejše, je odbor nabavil "Merry Makers", orkester iz Akron, Ohio; slednji bodo z izborno godbo zabavali občinstvo. Program je bogat in nekaj izvanrednega za Barbertonsko slovensko naselbino, zaradi tega pozivljamo vsa brata društva in občinstvo v okolico kakor tudi izven okolice mesta Barbertona, da nas blagovolijo poslušati na označen dan.

Vstopnina za moške, 75c, za ženske 50c otroci, ki zavzamejo sedelo, 25c. Na svidenje in dobro došli!

Vljudo vabi ODBOR.

KONCERT

ki ga priredi

SLOVENSKI PEVSKI ZBOR "LIRA"

v nedeljo dne 24. aprila, t. l. v dvorani S. N. P. J., 2657 So. Lawndale Ave.

CHICAGO, ILL.

SPORED:

1. Pozdrav
2. P. Hugo Sattner — Lastovkam.....poje Slov. pev. zbor "Lira" pod vodstvom g. Gabriel Chranowskega
3. A) Scherman.....Happy farmer
B) Tschalkowsky.....Maarika
4. Piano solo.....gospodična Lillian Golub
5. V. Klaič — Svrčanje.....poje Slovensko pevsko društvo "Slovan" pod vodstvom g. M. Kuhelna
6. Adamič — "Plovi ladja", bariton solo.....poje g. Gr. Chranowski, na piano spremlja gđ. Deborah Landon
7. Karol Prosenak — "Powiat Wismoty".....poje Piew. dr. Filharmonia pod vodstvom g. G. Chranowskega

Pet minut odmora.

SLIKA XVII. STOLETJA.

- A) Felix Mendelssohn.....Spring Song
- B) H. Lane Wilson.....Carmena
- C) Beethoven.....Minuet

Prosta zabava in ples. — Začetek točno ob 3. uri pop. po novem času. Vstopnina 50c v predprodaji pri članih, 75c pri blagajni.

Igra Koludrov orkester.

Za suha grla in prazne želodec bo izvrstno preskrbel odbor. Na svidenje pri koncertu!

Vabi — ODBOR.

VABILO! VABILO!

NA DRUŽABNI VEČER

katero priredi

Čitalnica Slovenskega delavskega doma

V SOBOTO DNE 16. APRILA 1927

v spodnji dvorani S. D. Doma,

COLLINGSWOOD, OHIO.

Ker je to prvi družabni večer čitalničarjev S. D. Doma, so najuljudnejše vabljeni vsi, ki so naklonjeni čitalniškim ustanovam. Udeležite se ta večer priredbe, ki nam bo začetek, s katerim naj si čitalnica nekoliko opomore do financ, ter nam bo lažje, da si nabavimo raznih knjig in časopisov.

Poselno pa vabimo vse člane S. D. Doma, da se odzovejo polnoštevilno, ker čitalnica je last doma, je torej vaša dolžnost da podpirate vašo institucijo.

Za množično udeležbo vas najuljudneje vabimo, da nas gotovo posetite vsi iz cele metropole Slovenske in dajmo pri pravi priložnosti dobro finančno podporo naši čitalnici. — Vabi ODBOR.

Gospodinja, kupujte pecivo v naši

UNIJSKI pekarni

Moderno urejena pekarnija v Slov. nar. domu. Vedno sveže okusno pecivo, kruh, pitice, kolače, žentovnjake in za goдове. Se priporočam za obisk.

Vesele Velikonočne praznike želim
mojim odjemalcem

JOHN BRADAC

6413 St. Clair Ave.

CLEVELAND, O.

AT OUR MEETING.

Springfield, Ill.—We had the pleasure of taking into our fold some additional members. Miss Julia Resek was initiated, and Brother Dollar's little sister Jennie was taken into the Juvenile department. His sister had always taken sick with Mumps or Colds at all previous attempts to join.

Miss Fanny Plesh was nominated. Our attendance was exceedingly poor, nine members and with the initiated, ten members being present. So another step was taken looking toward its betterment. A FINE of ten cents is to be placed on every person that misses three regular meetings straight. It will be recalled that the by-laws declare members must attend meetings at least once every three months.

This small FINE was made because some of the members before joining were told it was not necessary to attend meetings but their attendance would be appreciated. It is our hope that the word FINE will bring all the law-abiding persons to our assemblies.

Not a member of the auditing committee showed up. What is wrong? It was at this meeting you see them to make your quarterly report. See then, that you make your report next month for if you do not, we fear some different steps might be taken.

A ten-cent assessment is being taken this month to defray a local expense item. It is hoped your assessment-animosity is not aroused because by this method we are able to keep our treasury intact which now amounts to about eighty-five dollars.

A formal notification of the donation of Branch 47 to us of a writing desk was made. Our secretary was instructed to transmit our thanks to them.

What a brotherly and sisterly spirit does this gift exemplify. It will further cement our fond attachment and do much toward better cooperation.

A committee of three was appointed by the President to visit the stockholders of the local "Home" at their special meeting, date of which is as yet not set, and pledge them our moral support in the matter of a building program which is to be brought up there.

Notice.

Who knows Miss V. Mihalovich? If you do, you will do her a favor by telling her that unless her dues are paid before the 25th of this month, she will be expelled. She was suspended in March.

Her address is not known because she didn't know our secretary's address and left her transfer card at the local "Home" from where it was taken by another person to Sister Church, whose address is 1910 E. Stuart Street.

Our bowling team will journey to Chicago, probably early Saturday morning of April 23, playing there in the afternoon and also Sunday afternoon.

It could not be arranged for Easter Sunday, as a group of the Pioneers are planning to attend the Tenth Anniversary Celebration of the Slovenian National Home at La Salle.

Any Lincolites, or their friends, that wish to go along, please get in touch with some members of the team.

Publicity Committee.

WELCOMING THE "SUNFLOWERS" TO OUR FOLD.

To me the best news on this page has been recently the awakening of the "Sunflowers." From my personal knowledge of the state, being a former Kansan, the awakening has been slow in coming, knowing them always as enthusiastic workers and a great people for all kinds of sports. But now that they are in the field, I am sure they will set a pace making many of us feel at a stand still. So the rest of you Young S. N. P. J. branches may take this as a warning if you will, not excluding Springfield. To those young Slovenes that do not belong to this great society I want to appeal to you to join the already organized branches and if none exists in your locality, get together and be the leaders of a new branch. In the Sunflower state are many more places that we should hear from. Isn't there someone in Frontenac to start just such a branch? Of course there is, so why not let us hear from you? Then how about Ringo? Surely, if there is any place it's Ringo, where I hailed from, and I don't mind telling it. And such places as Pittsburgh, Radley, Scammon, Columbus etc. Why not some of you readers write in, giving your situations, and maybe someone or other can enlighten you on your problems as we are as much interested in the work in your locality as we are in our very own. The organization of a great lodge here doesn't mean success but the organization of many great lodges scattered all over these states with one great principle, such as this society is founded on, must mean success.

Although a great many of our members have been affected by the strike, which was forced on the miners, because the mine operators would not renew the expired contract, it's not to be even thought to

let our activities slacken up, but to double our efforts, to understand each others needs, to educate ourselves to withstand the weapons that the bosses are so ever ready to use against us. They say that we should take a reduction in wages, but they don't say where that will give us any more employment. The statistics give us the amount of 80,000,000 tons of coal as a surplus. Will working for a lower wage lower this amount? The earnings of the miners average about \$600.00 a year; imagine that amount to keep a family the year around, and the absurdness to make an existence on less. Then suppose sickness overtakes you, what becomes of you then? Will the bosses see you through, do they give you any aid? No. On such earnings can you afford to risk the welfare of those that are dependent on you? For that purpose we have this great society. You can depend when the boss has no need of you, on account of not being able to serve him, while sick, that you'll have a goodly sized brotherhood, the S. N. P. J., eager to lend a helping hand, and let you forget a lot of worries which otherwise would help retard your speedy recovery. So if you are not yet a member, ask some member for information and be one of us. Don't keep putting it off, as you are not prepared to take such a risk needlessly.

Then consider the social benefit that is to you. How nice to plan some entertainment, how easy to meet your own people, make plans for sporting events, dances, picnics, and the education that is possible to attain through debates at your meetings, listening to speakers, discussing politics and working conditions is unlimited.

But keep in mind the good of the society. Uphold your promise that you gave in taking the obligation. To do so, you must study the initiatives that are about to be submitted to our membership. You cannot honestly and faithfully cast your vote for any referendum motion unless you keep in mind the good of our society, and then to study these initiatives to know which to support. That is why they are up to be discussed in our weekly organ, the Prosveta, a certain length of time, before being put to a final vote to our membership. Any member has the right to state his own opinion in any weekly issue, whether he approves or criticizes the initiatives at issue. Therefore in my opinion we should all back schedule A by voting for it. Its the most progressive step yet attempted to put our much needed sick benefit fund on a sound basis. The supreme board after an extensive study in the matter has recommended it as the only solution. Reading the article from the "All American" from New York shows that this progressive step is necessary. Its a hard matter to try to convince a new member the necessity of paying an extra assessment. Although we haven't lost any members for that reason, I do believe we keep a great number of eligible members from our society. Hoping to hear more comment from the rest of the Young S. N. P. J. especially from some that haven't been heard from yet I remain, fraternally — Leo J. Dollar, President of "Lincolites" Lodge, No. 567.

COMMENTS ON INITIATIVES

We still vividly recall the request that was made by the Supreme Board for suggestion from its members for initiatives. Many members then said that the Supreme Board will disregard all the suggestions that they may make in the official organ. It is now apparent that the "I told so" members guessed correctly. All suggestions made by the members found their way into the waste basket, but a voluminous number of unimportant, immaterial, and detrimental initiatives are submitted by the Supreme Board to the membership for its approval; perhaps, with the only purpose and object of confusing the mind of the members, and of wasting a lot of valuable printer's ink. The only really important issue that confronts the membership is the problem of stabilizing the sick benefit funds. All other initiatives are unimportant and in most instances detrimental to the general welfare of the S. N. P. J.

The main object of motion 1 is to change the By-laws so that two alternates for the Investment Committee shall be elected. If this motion is approved by the membership two alternatives will have to be elected by the membership. That will mean some more ballots to annoy the members, and a waste of some more printer's ink. Perhaps, the S. N. P. J. is a wealthy organization, with millions of dollars at its disposal to print ballot at its will. If this initiative is approved, then the question will arise, who is and who is not eligible as candidate for alternate. We must remember that the 8th regular Convention passed a very biased and personal by-law aiming at one active member of the S. N. P. J. which section reads: that "two or more members of one family up to first cousins shall not be eligible as candidates for any office of the Supreme Board." When the time comes to interpret

this section, a conflict will arise as to its meaning. This section does not prohibit two members of the same family of being members of the Supreme Board. It only prohibits two members of the same family of being candidates for any office of the Supreme Board. There is a vast distinction and significance in meaning between the words and phrases "candidate for office," "candidate for alternate," "member-elect of Supreme Board," "a member of the Supreme Board." — The word "family" has seven different meanings. We may presume that when an opportunity will arise that two members of one "family" can submit their candidacy, they will do so, if for no other sake, but to make a case so that the section can be tested for its legality in a court of law. If two members of a "family" will be barred as candidates on account of some interpretation or construction placed by the Supreme Board upon section 14 of article XXXIX, we may presume that much unnecessary and expensive litigation will result; the cost of which will be borne by the membership. As section 14 of article XXXIX is not definite in its meaning and as its legality is questioned, and furthermore because of the fact that motion 1 is also indefinite in its meaning; none can now prejudice as to what fortune or misfortune this motion will bring to our fraternal Society if it is approved by the membership.

Another obnoxious by-law is found in section 5 of article VIII of motion 1 which reads: "Supreme officers and alternates who were chosen at the Eighth Regular Convention shall hold office until July 1, 1929." Brothers and sisters! Read this section very carefully. It is a mandatory by-law and its provisions are binding upon the S. N. P. J. if it is approved by the membership. Under the provisions of this by-law no supreme officer can be removed from his office for a cause. Regardless how a supreme officer neglects his duties or how unqualified or corrupt he may be, he cannot be removed from office, if this section is approved by the membership; because no clause is inserted in the section saying that an officer shall hold office only during his good behavior. In view of the fact, that certain members have accused certain supreme officers of the S. N. P. J. of acts unbecoming of a supreme officer, and in view of the fact, that an investigation has been requested to determine the truth of falsehood of the accusations, I cannot understand why the present supreme board members want to insure their jobs by a mandatory by-law until July 1, 1929.

The purpose of motion 2 is to change the salary of the members of the Investment Committee. Under motion 2, the salary of the chairman is raised from \$10.00 to \$25.00 per month or an increase of 250%; while the salaries of the committeemen are raised from \$5.00 to \$20.00 a month or an increase of 400%.

Motion 3 only clarifies the meaning of section XX of the By-laws.

Motion 4, materially changes the procedure of arriving at a verdict of the accused member who is on trial at his branch by prohibiting the members of the branch trial committee in voting upon the question of guilt or innocence of the accused and prohibiting a branch trial committee alone as a trial authority. If this motion is approved, it will make a farce of the whole of article XIX of the By-laws of the S. N. P. J. as far as small lodges are concerned. We must not forget the fact that the S. N. P. J. has a large number of small lodges, and if this section is put into practice, no member in those small lodges can be placed on trial for violation of any section of the By-laws, because under the proposed section—the complainant and defendant are disqualified to vote; the witnesses are disqualified to vote; the trial committeemen are disqualified to vote: The least number of members automatically disqualified to vote, under the proposed By-laws would be seven, and the number would increase depending upon the number of witnesses that would be called at the trial. We know that only about 50% of the members attend a lodge meeting. If this section is approved and if the accused is wise enough to call three or four witnesses to testify upon some material or immaterial facts, it would then follow that in lodges which have a membership of only 20 members, no member could be placed on trial, because no trials would be possible, as every one who would be present at the meeting would be disqualified under the provisions of this section, or if a trial was had, the verdict rendered would be a verdict of a small minority, in many instances only a one or two members verdict. I believe that power in the S. N. P. J. should not be concentrated into the hands of a few. What we need is more democracy and less autocracy. We need by-laws which are practical and applicable to every lodge, the large as well as to the small. We cannot blame the Supreme Board members for recommending such impractical and inapplicable By-laws, because the vast majority of them come from the large cities, where lodges have large membership, and if a few more members are disqualified from such practice to large lodges. But we must also consider the small lodges which are located in small Yugoslav communities. Well, the old saying is that people don't think further than their own immediate surroundings.

Motion 5 only clarifies the meaning of section 20 of article XX.

Motion 6 is a new section to the By-laws. It contains two material allegations—one granting the supreme board or convention the power of recommending a lighter sentence in cases of appeal to referendum or convention which is very necessary and for the best interest of the general welfare of the S. N. P. J., whereas the other allegation in regards to rights and privileges of suspended members is a very good idea, but as worded it opens a vast vista for abuse of the individual members. For instance, let us take for an illustration a lodge in which there is an active member who is disliked by the majority of the lodge members, on account of some personal biases or prejudices. Let us further assume, that the majority wants to harass the individual for revenge or to teach him a lesson so that in the future he will abide by the views of the majority. Let us further assume that the members of the lodge conspire against him and place him upon trial for violating some minor section of the by-laws and find him guilty. Let us assume that this is an unjust verdict, and upon an appeal to a higher tribunal it will be reversed. Now, if this innocent member appeals from this unjust verdict he is automatically suspended from all his rights and privileges pending the appeal. This would include the privileges of contributing to the official organ articles; this would include his right to a voice at the lodge meeting; this would include his right to visit his brother lodges; this would include his right of being a candidate for some supreme or subordinate lodge office. This section would open the doors wide for abuse of power. I am very skeptical about it. In 1925 when I was a member of the Supreme Supervising committee, because of certain protest that I made to a high dignitary of our fraternal order, he wrote in reply to my protest that if it was not on account of my father I would be thrown out of the S. N. P. J. This supreme officer never intimidated in his letter that I would be given a trial. I wonder, if this section was not proposed out of malice so that our supreme officers can do indirectly what they cannot do directly? Beware of this section! This section is nothing else but an instrument for abuse and for the concentration of power into the hands of the few.

I express my candid opinion upon the first six motions. In another article, I will state my opinion upon the rest of the motions. I am not going to ask the membership to vote either in favor or against any of the above six motions. I believe that the membership is intelligent, and that they will form their own independent opinion, and that they will do what is right when they receive the ballots.

Richard J. Zvertnik.

DISCUSSING THE INITIATIVE.

Chicago. — As I have read the initiative very carefully, I began to think how to vote upon it. My opinion is that it will not be accepted and for those who might probably ask why so, I have this answer:

The article A in the initiative is closing the doors for new members. I think that the S. N. P. J. is an organization of democracy, therefore it should pay the benefits to the members who are in the organization for three months; just in the same portion as to the members who belong to the S. N. P. J. for five or ten years. The benefit funds should be separated into classes of one, two, and three dollars, because many members are in favor of separating the benefit fund into classes. Moreover, the initiative A is hard to understand what it really means; many members will not know what they are voting for.

I am also against the initiative B. Why take away the first seven days of sick benefit if the members are entitled to it?

It was said that the officials of the S. N. P. J. had at last meeting of the Supreme board about twenty initiatives and resolutions. For what reason are these initiatives held back? Why shouldn't those initiatives come into consideration?

I hope that the brothers and sisters will vote to the best of their ability as well as for the S. N. P. J. — John Kopach, member of the Pioneer, 559.

FLASHES

Proofs of the Pioneer photograph will be on display Friday, April 15th, at the meeting hall. In addition, the picnic and athletic committees will have some exceedingly interesting information for the members. Surely, Spring's fair weather should enable everyone to attend.

Another holiday is before us: Easter Sunday. To celebrate, a number of the Pioneers will visit the Mohawks at La Salle. The wish of many is being granted. On to the "Indians" for a slaughter of greetings and words! They will celebrate the tenth anniversary of the Slovenian National Home down in La Salle, and we understand that it is to be some celebration.

Pioneer lodge No. 559, S. N. P. J., desires to go on record as favoring Schedule A of the recent recommendations from the Supreme Board. Reasons have heretofore been given.

Special Extra.—A bowling contest between the Lincolites of Springfield and the Pioneers is scheduled

to take place Saturday and Sunday, April 23 and 24, in Chicago. Brother Leo Dollar is responsible for this striking suggestion. By gosh, it looks like Don will get a chance to see Amy, after all. Leo evidently doesn't wish to frighten us, so he tells us that his team averages between 100 and 150. That really doesn't concern us so much, since we'll have the pleasure of meeting them. At that, we ought to trim them. All you good bowlers who wish to compete, join the ranks.

The Pioneers have been asked to lend a helping hand Saturday evening, April 23rd, at South Chicago, where a general mass meeting will be held. All indications point to the organization of a sister lodge in that part of town. Let's reserve the date, travel together, and make a favorable impression. Your assistance is solicited.

We whisper this news to ease beating hearts in distant parts (and some not so distant). Helen Underwood, formerly of Springfield, has now the preferred title of Mrs. Anthony G. Luckas. How well we know what a big asset Tony has withdrawn from us. Helen, you know, assisted in the organization of the first English lodge of the S. N. P. J. Good luck to you, Mrs. Luckas, and may you prosper. We wish you health and happiness, always.

INCOGNITO.

TIMELY TOPICS

Have you read Dr. F. J. Kern's article published in *Prosveta* in the last weekly *Prosveta*? If not, do so now. Have someone translate it for you, if your own ability to read Slovenian is not sufficient to grasp the idea. Read it; it's worth your time. He said a "mouthful" when he expounded the truthfulness and honesty of a professional man; physician, surgeon, lawyer or businessman. It's quite clear to everyone, why a physician should lie to his patient, because it's necessary in many cases; but why should a lawyer willfully lie to his client? That we can't see. Read the article!

What do you think of Don's popularity with the dames? Not bad, eh? Are there any more Amies (not the type of Almee Semple McPherson) who feel so romantic at this Spring season? If there are, let us know, please. Chicago right now is full of bachelors, ripe to pick, craving for some sort of romance. Oh, do relieve us!

—Janetev Janec.

The Article "An Essay on Man" speaks for itself. It's full of reality, truth, and more truth, and what's more; it's ably written. Let someone be a sport enough to write "An Essay on Woman." But before you do this, be careful, watch your step.

—Not a Loyalite.

Yes, "Timely Topics" column has come to stay. Now it's up to the readers of this page to make it more interesting, readable, and wanted. Write, type or scribble your contributions for it. We know that there is a number of interesting things going on in your town that you would like to comment upon and have them published, but you feel that they aren't worth the long article. Here is your chance to send in your bits, however short they may be. Be it further understood that the present heading of this column does not have to be there permanently; when time and necessity will require a change in favor of some other more "timely" title by the readers, we will not be so unscrupulously hesitant as not making it to satisfy our readers.

If you wish to have in your album the picture of the Pioneer Lodge members, order your copy of "Proletar" (May issue) which will be out the last week of this month. There are over eighty members on the picture: young, bright, eliminating faces of girls and boys. It's only regrettable, however, that a few of the active lodge members were not there when the picture was being taken.

—Not One of Them.

Life writes its history on faces. Have you really had as hard a time as your face indicates? It never hurts a smile to crack it.

Here comes Spring. Listen to the birds singing. Arise, all ye spring poets! No more ice, no more snow. Ain't it nice, ho! ho! ho!

It is more important to know how to hold your tongue than it is to know how to hold your knife and fork. Be very sure you know both.—Lenta.

There is no worse fault than the fault of fault finding, and the finest of the fine arts is the fine art of being agreeable.—Bild.

Someone said that there is in every dowsen a Thomas to doubt, a Peter to deny and a Judas to betray. You certainly don't want to be one of the last two named, but rather one of the nine unnamed. It pays to doubt, though; were it not for the sceptical, many a riddle of universe would be now where it was centuries ago.—Sceptic.

"Sweet are the uses of adversity," said Shakespeare. And since then, as before, mankind has held tenaciously to this theory.—Frank.

SOME ANSWERS

This article will probably dispell the illusion that the controversy about Slovene language is over. I am sorry, but I gave my opponent more than sufficient opportunity to present some good arguments. Now I intend to review his writing and to show the tendency of his articles.

First, I must express my appreciation of a short note by Bro. Donald J. Lotrich of Chicago "Pioneers." I am glad that there are some Slovenes outside of Cleveland who think that Slovenes are still alive and that they should not commit suicide "on mass." What of it if there are only two millions of us? Just because there are comparatively few of us, we should be so much prouder of our accomplishments. That ought to be just one more reason why we should stick more together. American Slovenes are in no way inferior to any immigrant people, but are, on the contrary, superior to many. The fact that we shall some day disappear in the great American melting pot should be no reason that we should lose our heads.

What we should do is to look at the fact of future assimilation as unavoidable, but we must also at the same time keep our self-respect. Anything but a gradual assimilation would harm us, as well as the American nation. That all those who influence the American public opinion think the same, is shown by the fact that nothing has been done to prevent immigrants from teaching their own language and publishing their own publications.

Cleveland "Comrades" also have been interested enough to express their opinion on the matter. As reported, they have been more reluctant in agreeing with me. I was not present at that meeting, so I do not exactly understand what they think. If I make myself a pessimist, I surmise that they think that the spirit in which the articles of Bro. R. J. Z. are written should be condemned. I agree very much. I shall cite here just a few of my opponent's arguments taken from his last article:

"Who is the wise person, that possesses this all omnipotent power of determining who is and who is not an enemy of the Slovenes? Who conferred this all important function upon this self-styled wise man?" Here is another sample: "—that among those millions they had many wisecracks of the type of my critic —"

I have been and still continue to be sharp in my expressions myself. That is not, however, my natural style or writing. I have been sharp because I have noticed my opponent's style of argument in his article "Comments" in answer to Bro. Radelj who is president of one of our English-speaking lodges. Since then I have not seen any signed article by Bro. Radelj on this page. I should not wonder if he felt insulted and still continues to be disgusted with R. J. Z.'s exhibitions of "fraternal love." I would only like to ask my opponent: Who is he?

This reminds me . . . My honorable opponent said last time that I insinuated that he was an enemy of Slovenes. Well, I thought I said it plain enough, and it is not hard to prove. I have harbored that idea since last summer when I read the concluding paragraph of "Free Thought of Renaissance." There Bro. R. J. Zvertnik was frank enough to admit that he does not think much of Slovenes; indeed he has in few words as blackened the character of Slovene people as hardly any of the many enemies blackened the character of Germans during the World War. If R. J. Z. said that we are lazy or dumb, it could be forgiven. But when he said that the character of Slovene people is untrustworthy, I consider that more than the limit.

And now again Bro. R. J. Z. is trying to kill in every young American Slovene reader the respect for Slovene people—their own parents; he is again trying to kill in every American Slovene all self-respect which is so essential to everybody's happiness. No enemy could be greater than he who kills self-respect. How can any Slovene youth with consciousness that he is of "dead parents" who gave him by heredity an undesirable character, feel anything but disgusted? How can a disgusted person feel self-confident? How can anybody but a self-confident person succeed? He who prevents success is not a friend. In my preceding article I stated that the descendants of Slovenes who will not speak Slovene will not be Slovenes any more. In answer to that I get the following questions:

"Does he (myself) know that in America there live the Negroes, the Indians, the Chinese, and the Japanese? Many of them speak only the English language. Have their characteristics changed? The Negroes in America speak only the English language. Their skin is still black. They still possess large cheek bone and large red lips. After

You all noticed in the last official *Prosveta* the fact that "All American" Lodge has really awakened. It's to be congratulated on the long article they wrote for the occasion. Keep it up, young folks out there! We wish you a better success during this year than you have had last year. Write and be active! Others will join your ranks.—V. B.

being taught the English language for over two hundred years, they still possess all the characteristics of their race. My opponent has again proved that he does not think when he writes."

Isn't the above humorous? Who can believe my opponent was graduated from a college? What a classification? My opponent evidently has seen blue-skinned, or green-skinned, or violet-skinned Slovenes running around Chicago? Or have Chicago Slovenes characteristic protruding jaws, large cheek bone, large red lips, club feet, yard-long noses, or what? This shall suffice. I shall only repeat that at the time when the American melting pot gets through with Slovenes, they will be as typical white Americans as any of those that came over on the "Mayflower," or later from Ireland, whereas Negroes will still be Negroes. This seems to me so self-evident that I am nearly ashamed to say it.

I never said that language controls biological, pathological, psychological, and physiological conditions. I know better than that. I said, "language is an integral part of the character of the people; it is a factor which cannot be taken away from a person without changing everything in its make-up." To be sure, I never had in mind Chinese, Japanese, and Negroes. I classify Slovenes under "white" people. When I wrote the above, I was thinking of the many thousands European Slovenes who have been made German by being deprived of Slovene schools, books, and teachers. I had in mind the many thousand Venetian Slovenes that have in 1866 come under Italy. There is hardly a ghost of their character left. They are Italians now. I was thinking of the cruel and ruthless efforts of the present Italian dictator Mussolini to deprive the Slovenes, who have in 1918 come under Italy, of Slovene schools and teachers, or in short, of Slovene language. He knows that Slovenes will be good Italians as soon as they forget their language. He knows his business.

My opponent is trying hard to misrepresent my statements. I never said that anybody should spend "all of his spare time" in learning Slovene. Nor did I say that I expect any American Slovene youth to read Shakespeare in Slovene. The most I ever said was that American Slovene youth should try to remember the knowledge of Slovene obtained without "waste of time and energy" at home from their parents, and that they should try to improve on that by learning how to read. That this does not involve such a terrible loss of time and energy, as at least one hundred of Slovene children in Cleveland can prove. I don't consider Slovene youth dumb. Slovene children come from good stock. They can master the English language, a trade or profession, one or two hobbies, and still know how to read Slovene to their advantage. I must admit, however, that I did expect more from Bro. R. J. Z. Is he not supposed to be (in his own opinion) better than others?

My opponent said that growth is not a sign of life.

When did dead things grow?

Yes, I fully agree that we should go to school as long as we can afford; that we should learn a trade or profession well; that we should master the English language. I never gainsaid that. There could be nothing that I could approve more heartily. But I also say that Slovene language and Slovene people are not dead. Nobody should be ashamed of being a Slovene—if only one among two millions. Knowledge of Slovene will not hurt anybody. On the contrary, it will help him in many ways.

I am very satisfied with my opponents arguments. He had such a hard time finding arguments against my sentences that he had to misrepresent them or make up some himself. He was, therefore, arguing most of the time against himself and not me. Whoever read the articles carefully, must be convinced of that.

Edwin Primashie.

"BOOKS AT COST" IDEA PROVES GREAT SUCCESS

Vanguard Press Makes Fine Progress In Campaign Against Profitless Publishers.

Without ballyhoo and almost unnoticed a significant and extremely useful enterprise has recently been launched. Although it is less than a half year old this enterprise is a successful concern—almost an institution. It began with a revolutionary idea and has succeeded in making it a fact. This statement is based not on plans and promises but on performance and achievement. The enterprise is the Vanguard Press of 80 Fifth Avenue, New York City. In the short period of its existence it has issued 40 excellent clothbound books on important social science questions and useful educational subjects. Forty more titles are now in preparation and its field is limitless.

The revolutionary idea back of this enterprise is that books should be sold at cost. If people are to read more books the profit element must be destroyed. If workers are to receive the benefits of modern knowledge they must be able to get this knowledge at a price they can afford. The Vanguard Press has undertaken

(Continued on page 8)

PROSVETA

Table with 3 columns: No. (Number), Ime člana (Member Name), and Vota (Votes). It lists members of the 'BOLNIŠKI PODPORI' (Sick Support) and their respective votes.

Table with 3 columns: No. (Number), Ime člana (Member Name), and Vota (Votes). It continues the list of members and their votes.

Table with 3 columns: No. (Number), Ime člana (Member Name), and Vota (Votes). It continues the list of members and their votes.

smo hoteli premeniti kako točko, je vzelo od dveh do treh ur časa, nazadnje pa je še ostala taka, kot je bila čitana. Če ni zadovoljivo pojasnilo od enega, se je oglasil še drugi in zagotovil, da bodo pravila odgovarjala za vse člane, da ne bo treba toliko splošnega glasovanja. Zdej pa vidimo, kako odgovarjajo. Kako da se sedaj tisti nih ne oglasijo s pojasnili. Zdej jih je treba.

Bil sem že petkrat na konvenciji, pa še nikdar ne na taki kot je bila v Waukeganu. Same debate pa razlaga. Radi bi podopore glede razredov po 1, 2 in 3 dolarje sem bil za to, da ostane vsak razred v svojem skladu, pa sem propadel, ker je bilo drugače v provizoričnih pravilih, katera je bilo težko izpremeniti, in tudi zato, ker je večina delegatov, ki so zavarovani za 2 ali 3 dolarje. Zato so pa glasovali, da so sklad skupaj.

Jaz bi priporočal za prihodnjo konvencijo, da bi delegati vzeli pravila, kakor so bila sprejeta leta 1918 v Springfieldu, Ill. Odbor za pravila pa odredi tudi združevalni odbor. Tudi bolniški odbor naj gre, saj vidijo sedaj, kaj nam koristi. Če bi te odpravili, pa bi bila konvencija končana v petih dneh in potem bi bila tudi odpravljen naklada ter iniciative, in jednata bi napredovala. — Frank Bozich.

Proči načrta.

Rock Springs, Wyo. — Naše društvo št. 10 je na seji 3. aprila ukrepalo proti iniciativam za bol. razrede in podporo. Naše društvo je takega mišljenja, da je najbolje, da ostane pri starem, da se vzame samo tri dni od bol. podpore, ne pa sedem, kakor zdaj stoji v predlogih, ki bosta prišli na volitve. Član bi bil preveč na škodi ter tudi S. N. P. J. Zdej se večina vasa mladina zavzema bolj za angleške inšurence kakor pa za slovenske društva. Če stopijo ti predlogi v veljavo, bodo se stari člani primorani odstopiti, ne pa da bi nove noter pridobivali. In tudi je najbolje, da ostanejo bol. razredi vsak za se. Res je, da smo v društvu bratje med seboj, ali pa je razlika med nami, revnimi in bogatimi in vsak član se zavaruje za bol. podporo po svoji zmoglosti, kolikor se upa plačevati. Resnica je, če bi ne bili bol. razredi ločeni, da bi revni morali bogate podpirati. Kakor se vidi, ne bodo člani s takimi predlogi zadovoljni in tega tudi naše društvo ne vpoštevaj. Treba bi bilo na kak drugi način pomagati. Članstvo je zmeraj bolj izmučeno, časi pa tudi vedno slabšji. Zrastle pa je že iz članskih žuljev veliko poslopje pri S. N. P. J. v Chicagu, ki gotovo prinaša dosti dohodkov. Prav bi bilo, da bi se porabilo nekaj za primanjkljaje v bol. razredih od tega. Ker se je lahko toliko vzelo od jednotejnega premoženja za poslopje, so tudi morali biti eni skladi precej polni. Lahko pa bi se vzelo iz kakih drugih skladov, saj je tudi treba vedno večji assessment plačevati. Kakor pa izgleda, bo bol. podpora s časom odpadla, če človek ne bo za smrt bolan, pa ne bo upravičen do nje. — John Omeje, tajnik.

Butte, Mont. — Društvo št. 207 je na zadnji redni seji pretehtalo iniciativnih predlogov, ki so bili dani iz glavnega urada. Naše društvo je zavrglo dva predloga, ker je mnenja, da bi bilo škodljivo društvu in jednati, če bi prišli v veljavo. Vsek član je rekel, da je boljše, da ostane po starem. — Marko Gornik, tajnik.

(Dne 15. aprila bo zaključena razprava o iniciativah, zato bodo dopisi, kateri so radi pomanjkanja prostora izostali danes in kateri se prepoznajo za to število, priobčeni v dnevniku jutri in v petek. Prosimo prispevalce, da to upoštevajo in če se za zaostale prispevke zadržijo, naj si preskrbe dnevnik 14. in 15. aprila. — Uredništvo.)

Ali želiš znati pravilno pisati in čitati angleško? Naredi si "Slovensko-angleško slovnico", katere je izdala in ima na prodaj Književna matca S. N. P. J.

RAZNA NAZANILA

Woodward, Iowa. — Naznanjam članom društva "Zveza" št. 328, da je bilo na mesečni seji sklenjeno, da plačajo člani, ki so zavarovani za bolniško podporo, 50 centov naklade v društveno blagajno za mesec april; kateri so zavarovani samo za posmrtnino, pa plačajo 25c naklade.

Naznanjam tudi, da sem prejel od glavnega urada nekaj knjig "Informator", ki so važnega pomena za vsakega člana, ter stane komad samo 20 centov. Želim, da vsi člani sežejo po teh knjigah. Člani, ki so oddajali, mi naj pismo naznanijo, ako želijo, da jim pošljem. — Martin Šupan, tajnik, Box 126, Woodward, Iowa.

Buhl, Minn. — Društvo "Buhl" br. 314. Opominjam vse člane ovoga društva, koji nalaze izvan sjedišta ovoga odsjeka, da s' u namu pristupne listove i pridu bliznjemu odsjeku. To svaki član po pravilima mora, jer u slučaju bolesti nema nikakove pomoći za bolniški podporu. — Marko Kovacevich, tajnik.

Clinton, Indiana. — Društvo "Skala" št. 50 S. N. P. J. je sklenilo, da preloži prihodnjo sejo namesto v nedeljo ob dveh popoldne, kot navadno, to je na prvga maja, da se bo seja vršila v istem prostoru v ponedeljek dne 2. maja ob 6.30 zvečer. To je vzrok, ker se članstvo hoče udeležiti piknika, katerega priredi tukajšnji socialistični klub. Člani hočejo vsi prisostvovati govoru našega starega borilca Jozeta Zavertnika. Torej pridite vsi na Topolovskovo farmo. Na evidenca! — Frank Mazely, tajnik.

Gallup, N. Mex. — Društvo "Gorencec" št. 120 opozarja svojega člana št. 371 S. N. P. J., da se javi najkasneje do 25. aprila pri društvu v tajniku in poravnata nastali assessment za mesec februar in marec. Ako ne stori tega, izgubi vse pravice pri društvu in jednati. Ako bi bil slučajno v tako slabih razmerah, da bi ne mogel assessmenta takoj poravnati, naj se vseevo javi, ker potem bo društvo uročilo. — Frank Groselj, tajnik, Gallup, N. Mex. Box 454.

Dunne, Wyo. ali Poposa No. 2, Wyo. — Opozarjam člane društva št. 371 S. N. P. J., da se bo bol. število udeležiti mesečnih sej. Assessment bom pobiral od vsakega 20. do 24. v mesecu, in sicer na domu. Na zadnji seji je bilo sklenjeno, kdor se ne udeleži seje na tri mesece enkrat, bo plačal 50c v društveno blagajno, in kdor ne plača assessmenta, o pravem času, bo suspendiran.

Kdor ne pride na sejo, naj to upošteva in prinese določeni čas na dom. Kdor bo pa prepozno s poravnanjem, naj sebi pripiše, ako bo suspendiran.

Seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu na tajnikovem domu ob dveh popoldne. Bratski pozdrav! — Martin Potts, tajnik.

Purglove, W. Va. — Društvo "Slovenski rožmarin" št. 388 S. N. P. J. je sklenilo na zadnji redni seji dne 3. aprila, da bo obdrževalo seje vsako prvo nedeljo v mesecu popoldne ob 10. Dosedaj smo imeli seje popoldne ob dveh. Vžrok je, ker imajo predavanje unike seje vsako nedeljo popoldne. Torej vzemite na znanje vsi člani društva št. 388 S. N. P. J., da se ne bo potem kdo izgovarjal, da ni vedel. Pozivljam vse člane na sejo. Kdor se ne bo udeležil seje enkrat v treh mesecih, bo ravnalo društvo s njim po sklepu januarske seje. Pridite na sejo 8. maja, ker imamo dosti za ukrepati. — Frank Pire, tajnik.

Cleveland, Ohio. — Iz urada društva "Cleveland" št. 126 S. N. P. J. se posilja članstvo omenjenega društva, da se polnoštevilno udeleži prihodnje mesečne seje, ker imamo več važnih stvari na dnevnem redu. In tudi kot veste, kateri se zanimajo za napredek društva, imamo veselico dne 23. aprila in na prihodnji seji je treba vse potrebno ukreniti, da bo šlo vse lepo naprej, bo treba na prihodnji seji voliti veselilni odbor. To se lažje naredi, ako se članstvo v večjem številu udeleži seje, da ne bo to kot po navadi, da so vedno eni in isti povod: prizadeti, najsiho v odložitvi ali pri delih; saj vendar imamo vsi enake pravice. Društvo šteje 400 članov, pa nas vedno oskudajo pri ducatu pri vsakih stvareh. Svetujem vam, da se bolj zanimate za društvene seje. Ne izgovarjajte se, da imajo zmeraj eni in isti besedo, to ne drži. Treba je zasledovati in ne samo kimati, staviti predloge in glasovati o njih tam, kjer je določen prostor za to, ne pa zunaj po lokalih in na vogalih.

Opozarjam tudi one člane, kateri imajo še številke za spominsko knjigo S. N. P. J., da jih povrnejo do seje ali vsaj do predvečera veselice dne 23. aprila (osirota tudi plačajo). Nadajte se bodo tudi prečitali 3 mesečni računi; boste videli, kako smo napredovali. In potem se boste lažje sami sebe vgrajali ali je potreba hoditi na sejo ali ne.

Posabili ste mogoče tudi že vsi vsaj tako izgleda, da imamo kampanjo še vedno naprej za novimi člani in otroci. Društvo plača zdravniške preiskave in da prostu pristopino. Otroci so vsaka prošnja. Torej pospešite svoje moči in pripeljite mnogo novih prisilcev na prihodnjo sejo. — Tajnik.

Proti netru A in B.

Onalinda, Pa. — Društvo št. 451 je sprejelo na redni seji 3. aprila, da se ne strinja ne s A in ne s B. Po mnenju članstva bi več škodovalo ka-

SEJE IN SHODI

Massillon, Ohio. — Pozivljam članstvo društva št. 516, da pridete vsi na sejo dne 17. aprila točno ob dveh popoldne, tako da bomo lahko vsi sodelovali v razpravi glede iniciative glavnega odbora. Kolikor je meni znano, so te iniciative proti članstvu, ki je že v jednati, a novih članov tudi ne bi mogli dobiti po sprejemu take določbe. Bilo bi torej vsem na škodo, kateri smo delali mnogo let, da dvignemo nako jednato. Bratje in sestre, preudri stvar dobro predno o nji glasujemo. Pridite vsi na sejo, na kateri bomo o stvari razpravljali. — Steve Komugović, tajnik.

Creighton, Pa. — Naznanjam članom društva št. 546 S. N. P. J., ker ima svojo redno sejo vsako tretjo nedeljo v mesecu, da ta mesec pride seja na 24. aprila. Pozivljam člane, da se vsi udeležijo. — Vid Zvonarič, tajnik.

Livingston, Ill. — Opozarjam brate društva "Vsi za enega" št. 90, da se polnoštevilno udeležijo seje, ki se bo vršila dne 17. aprila, ker rešiti imamo zelo važne stvari. — Joe Widmar, president.

E. Peoria, Ill. — Iz urada društva št. 480. Naznanjam, da se seja vrši namesto tretje nedelje v mesecu četrtje v mesecu, 24. aprila. Zatorej vas prosim, da se udeležite mnogostevilno, ker imamo važne stvari na dnevnem redu. S tem tudi pokažete, če ste za napredek bratskega društva in S. N. P. J. Ako bomo mi delali, bo tudi jednata napredovala, nasprotno pa ne. — F. Franko.

DePue, Illinois. — Naznanjam članom društva "Zavednost" št. 59 S. N. P. J., da se prihodnja seja vrši dne 18. aprila (oh 5. pop. kot običajno), to je na veliki ponedeljek in ne na veliko nedeljo. Odbor je sejo prelozil iz vžroka, ker imali več članov iti na banketo, to je 10letnico slovenskega Narodnega doma v La Salle, Ill.

Ker bomo imeli prih. sejo več zelo važnih točk na dnevnem redu, kot so iniciative gl. odbora, radi bol. podpore ter mesečni račun društva, posebej pa radi naše 20letnice, da se boljše pripravimo, ste naprosili vsi člani, posebno pa še veselilni odbor, ki je bil izvoljen na zadnji seji, da pride na to sejo. Ne pozabite pa še to, da pripeljeta vsi (posebej društveni odborniki) vsak po enega novega kandidata za društvo, ker je društvena pristopnina prosta za to leto, to je \$1.00 v društveno blagajno. Torej udeležite se vsi člani in tudi članice prihodnje seje na veliki ponedeljek dne 18. aprila.

Toliko je prijazno naznanilo. — John Zagreb, tajnik.

Canton, Ohio. — Naznanjam članom društva "Canton" št. 315 S. N. P. J., da se bo vršila prihodnja mesečna seja dne 17. aprila ob 9. popoldne namesto ob eni. To pa zato, da bomo imeli popoldne priložnost iti v Harborton k igri "Hrubtenica", katero vprizori tamkajšnje društvo, ki nas vabi. Priporočal bi našim članom, da se kar mogoče v največjem številu udeležijo, ker igra je zanimiva in tudi da vsaj nekoliko povpreno dolg bratom Harbortončanom, ker oni so nas še parkrat posetili. Pozdrav vsem članom S. N. P. J. — Blaf Odar, tajnik.

Verona, Pa. — Društvo št. 216 je na redni seji sklenilo, da bo obdrževalo izvanredno sejo dne 24. aprila, katere se bo vršila v dobrobiti društva in jednate. Seja se vrši v prostorih Jozeta Rafajla na 400 West Revard ave., v nedeljo ob dveh popoldne. Udeležite se vsi člani. Ta dan je tudi zadnji za pobiranje assessmenta, zato pridite vsi. Našega znanjkarja pa pozivljam, da bo zastopal svoje mesto pri tej izredni seji, kajti jaz imam samo tri večere določene za pobiranje assessmenta in to je 23. od 6. do 8. dne 24. od 1. do 5. in 25. od 6. do 8. zvečer. Bratski pozdrav! — Tajnik.

Hermine, Pa. — Na seji, katere se je vršila dne 3. aprila, je bilo med drugim na dnevnem redu tudi radi ustanovitve novega društva, poslušajega v angleškem jeziku. Stavljem in sprejet je bil predlog, da se pozovejo člani, kateri so bolj zmožni angleškega jezika kakor slovenskega, na prihodnjo sejo, katere se vrši dne 1. maja. Zatorej tem potom pozivljam člane, kateri se zanimajo za angleško govoreče poslovanje društva, da se omenjene seje udeleže. Ako bo zadosti navzočih, da so za angleško poslovanje društvo, se bo takoj ustanovilo, kakor tudi izvolilo zastopni odbor.

Da bo nova ustanovljeno društvo lažje uspevalo in bolj s veseljem slo na delo, katero je potrebno, so se društveni uradniki izjavili, da jim bodo šli na roke, kakor tudi pokazali uradnikom društveno poslovanje. Torej na evidenca dne 1. maja! — John Stehan, tajnik.

PREKLIC.

Na tem mestu preključim vse, kar sem govoril o bratu Dimovcu, da je neresnica in obžalujem. Alek Bech, Blanford, Ind. — (Adv.)

NAZNANILLO.

Naznanjam vsem Jugoslovancem na Ely, Minn., in okolici, da imam vsak čas na razpolago City Dray Line truck, in ako upoštevamo naš izrek svoji k svojim, se priporočam, da me pokličete, kadar potrebujete kaj za prepeljati ali v času selitve. Pokličite me telefonično (št. 346 K) ali pa se oglasite na domu. Imam tudi krasni avtomobil vsak čas na razpolago. Se vam toplo priporočam. — JOHN PUSAVEC, ELY, MINN. — (Adv.)

LASTNIKI PRAZNIH ZEMLJIŠČ (LOTOV) V SHARON, PENNSYLVANIA, WARREN, IN NEWTON ALIS, OHIO, pišite in prijavite se na naslov: Box 1674, Pittsburgh, Pa. (Adv.)

VELIKONOČNI OBED.

Vi nemorete z veseljem uživati vaš velikonočni obed? Poznali smo veliko ljudi, ki se niso upali z veseljem jesti njim prikljubljena jedila. Toda, končno jim je dober prijatelj svetoval Trinerjevo grenko vino, to neprecenljivo hitro pomoč za slabe želodce. Poskusili so to prijetno zdravilo in sedaj z zadovoljstvom uživajo jed. Poskusite tudi vi in se prepričajte, kako odpravi želodčno kislino, ustavi kolcanje in odpravi zaprtje. Je mnogo boljše, kot marsikatera druga nevarna zdravila. ("Maple Lake, Minn., marca 1. Več ljudi mi je reklo, da izgledam boljše, kot sem bil pred par leti. Trinerjevo grenko vino je to storilo in to tudi vsakemu povem. Charles Miller." — Pri vaših trgovcih z zdravili (poskušajte se pošlje za 15c od Joseph Triner Co., 1333 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.)

LIBRARY MEAT MARKET

A. S. CESNOVAR, Prop.

FRESH AND SMOKED MEATS

Phone Library 83-R-2-1

SOUTH LIBRARY, PA.

SVEŽE IN PREKRAJENO MESO.

Se priporočam rojakom pri nakupu mojih posebnosti, pri meni boste gotovo najboljše postreženi v vseh ozirih.

DOMAČA ZDRAVILA

V vaši hiši imamo veliko zdravil. Zdravila, ki jih imamo, so izredno učinkovita, kateri priporočamo vsi. Kmalu v hiši!

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je vsebina popolna vsake različice na kaj se reši.

V vsaki hiši, kjer imate to mnogo dragih koristnih stvari.

MATH. PEZDIR

Box 722, City Hall Bldg., NEW YORK, N. Y.

Imam na zalogi še nad 14 let

LUBASOVE HARMONIKE

vseh vrst in modelov, nemške, kranjske in chromatične; tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat uglašene.

Imam na zalogi tudi kovečke, glasove, nove gotove mehove in druge posamezne dele. Cene harmonikom sem znane nižje.

Pišite po cenik na:

ALOIS SKULJ

323 Epillon Pl., Brooklyn, N. Y.

Edini zastopnik in založnik LUBASOVH HARMONIK v Združenih Državah.

NOVI NASLOV

Uradno ime se je dnevno od 11-4 po pošti razširilo v celotni državi. Posledično, uradni in celotni stroci od 1 do 50c.

DR. JOS. V. GRAHEK

Physician and Surgeon

Z dne 25. aprila in na dan po pošti razširilo v celotni državi. Posledično, uradni in celotni stroci od 1 do 50c.

PITTSBURGH, PA.

